

ETNE KONTROLLUTVAL

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALET

Dato: måndag 14. mai 2018
Tid: kl. 13.00
Sted: Etne tinghus, formannskapssalen

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS, tlf. 52 75 73 53 eller mobil/sms 959 86 977/ e-post: post@kontrollutvalgene.no

Ved forfall blir varamedlem innkalla særskilt. Medlem som har lovleg forfall eller meina seg ugild, må gi melding om dette slik at vara medlem kan bli innkalla.

Sakskartet vil bli lagd ut på kommunen si nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Saker merka *Ikkje offentleg jamfør off. l.*, blir berre sendt til medlemmer/varamedlemmer.

Rådmannen er invitert i sakene 3 og 4

SAKLISTE:

- 01/18 Godkjenning av protokoll frå møte 20.11.17**
- 02/18 Referat- og orienteringssaker 14.05.18**
- 03/18 Etne kommune - uttale til årsrekneskapen for 2017**
- 04/18 Oppfølging av revisjonsrapport om «Sjukefråvær»**
- 05/18 Årsmelding for kontrollutvalet 2017**
- 06/18 Personvernlova – konsekvensar for kommunen**

Eventuelt

Aksdal, 07.05.18

Ståle Tungesvik
Kontrollutvalsleiar (sign.)



Odd Gunnar Høie
Utvalssekretær

Kopi: Ordførar (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert i sakene 3 og 4)
Varamedlem (til orientering)

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saks nr
Kontrollutvalet	14.05.18	01/18

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTET 20.11.17

Saksvedlegg: Protokoll frå møtet 20.11.17

Saksorientering:

Protokoll frå kontrollutvalet sitt møte 20.11.17 følgjer vedlagt. Protokollen er lest gjennom og godkjent av leiar i etterkant av møtet og over sendt kommunen slik han ligg føre.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Protokoll frå møtet i kontrollutvalet 20.11.17 blir godkjent slik han ligg føre.

Aksdal, 07.05.18

Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

ETNE KONTROLLUTVAL

PROTOKOLL

Måndag 20. november 2017 blei det halde møte i Etne kontrollutval under leiing av utvalsleiar Ståle Tungesvik.

MØTESTAD:	Etne Tinghus, formannskapssalen
MØTESTART/-SLUTT:	kl. 13.00 – kl. 14.45
MØTANDE MEDLEMER:	Ståle Tungesvik (Sp), Ivan Kaldheim (H), Anna Eriksen (Frp) og Ragni S. Fett (V)
MØTANDE VARAMEDLEM:	2. vara Nina Vierdal Vee (Sp)
FORFALL	Sigve Sæle (Sp) – innvilga fritak til 31.12.17, 1.vara Pål S. Rullestad (Ap) – møter fast for Sæle
FRÅ SEKRETARIATET MØTTE:	Rådgjevar Odd Gunnar Høie, Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
FRÅ REVISJONEN MØTTE:	Forvaltningsrevisor Frode Løvlie og Kjersti Gjuvslund, Deloitte AS
ANDRE SOM MØTTE:	Rådmann Pål Nygård i sak 18
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Sakene blei handsama i denne rekkefylgja: 18, 16, 17, 19 og 20

FØLGJANDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 16/17 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ MØTE 02.10.17

Sekretariatet si innstilling:

Protokollen frå møte i kontrollutvalet 02.10.17 blir godkjent slik han ligg føre.

Handsaming i kontrollutvalet 20.11.17:

Leiar gjekk igjennom protokollen.

Protokollen blei godkjent utan merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 20.11.17:

Protokollen frå møte i kontrollutvalet 02.10.17 blir godkjent slik han ligg føre.

SAK 17/17 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 20.11.17

- 30. Statusrapport pr. november 2017
- 31. Haustkonferansen i regi av Forum for kontrollutval i Rogaland – 30.11.17
- 32. K-styrevedtak 17.10.17, sak 54 /17 – rapport om Sjukefråvær
- 33. K-styrevedtak 17.10.17, sak 48 /17 – suppleringsval til kontrollutvalet
- 34. Innkalling til representantskapsmøte 29.11.17 – HIM IKS
- 35. Når kommunestyret har hastverk – Kommunal Rapport 16.10.17
- 36. Legemeldt sjukefråvær – 1. halvår 2017 – kommunar på Haugalandet

Handsaming i kontrollutvalet 20.11.17:

Sekretær gjorde greie for referatsakene. Utvalet hadde ingen merknader.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 20.11.17:

Referatsakene 30 - 36 vert tatt til orientering.

S. Tungesvik og R. S. Fett er påmeldt til haustkonferansen i Sandnes.

SAK 18/17 ORIENTERING OM FRAMLEGGET TIL BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018 - 2021

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tar rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2018 og økonomiplan 2018 - 2021 til orientering.

Handsaming i kontrollutvalet 20.11.17:

Rådmannen gjorde greie for framlegget og viste ein presentasjon. Han orienterte om bakteppe for budsjettet og innverknaden av statsbudsjettet. Vidare gjorde han greie for dei økonomiske føresetnadene, dei frie inntektene og store inntektspostar, ulike satsingsområde og investeringar. Lånegjelda vil auke dei neste åra, men det er framlegg om å nytta fond for å redusera gjelda. Han gjorde også greie for tertialrapportane for 2017, folketalsutviklinga og alderssamansetning. Rådmannen svara på spørsmål om mellom anna driftskostnader til nytt omsorgssenter, budsjett disiplin, bruk av fond og innsparingsplanar.

Utvalsleiar takk for ei god orientering.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 20.11.17:

Etne kontrollutval tar rådmannen sitt framlegg til budsjett for 2018 og økonomiplan 2018 - 2021 til orientering.

SAK 19/17 TINGING AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONS-PROSJEKT – «IKT OG INFORMASJONSTRYGGLEIK»

Sekretariatet si innstilling:

Etne kontrollutval tinger ein forvaltningsrevisjonsrapport om «IKT og informasjonstryggleik» i samsvar med vedlagte prosjektplan/og med dei endringane som kjem fram i møtet.

Oppdraget tingast frå Deloitte AS innanfor ei rame på totalt 386 timar i samarbeid med Vindafjord kontrollutval med ei 50/50 fordeling av kostnaden.

Handsaming i kontrollutvalet 20.11.17:

Forvaltningsrevisor Løvlie gjorde greie for prosjektplanen. Han gikk gjennom føremål, problemstillingar, avgrensingar og metode. Revisor vil utarbeid to rapportar, ein til kvar av kommunane.

Utvalet hadde ingen særskilte merknader og slutta seg til planen slik den var framlagd.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 20.11.17:

Etne kontrollutval tingar ein forvaltningsrevisjonsrapport om «IKT og informasjons-tryggleik» i samsvar med vedlagte prosjektplan.

Oppdraget tingast frå Deloitte AS innanfor ei rame på totalt 386 timar i samarbeid med Vindaffjord kontrollutval med ei 50/50 fordeling av kostnaden.

SAK 20/17 FRAMLEGG TIL MØTEPLAN FOR 2018

Sekretariatet si innstilling:

Kontrollutvalet i Etne vedtar følgjande møteplan for 2018:

Måndag kl. 13.00: 19.02, 14.05, 17.09, 19.11.

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato om det vert naudsynt.

Handsaming i kontrollutvalet 20.11.17:

Utvalet slutta seg til framlegget.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet 20.11.17:

Kontrollutvalet i Etne vedtar følgjande møteplan for 2018:

Måndag kl. 13.00: 19.02, 14.05, 17.09, 19.11.

Utvalssekretær kan i samråd med leiar endre møtedato om det vert naudsynt.

EVENTUELT

Ingen saker blei meldt.

Neste møte: måndag 19.02.18, kl. 13.00

Etne/Aksdal, 20. november 2017

Ståle Tungesvik
Kontrollutvalsleiar



Odd Gunnar Høie
Utvalssekretær

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saks nr
Kontrollutvalet	14.05.18	02/18
Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 14.05.18**Saksvedlegg:**

1. Statusrapport pr. mai 2018
2. Oppsummering av NKRF-konferansen i februar
3. K-styrevedtak 19.12.17, sak 65/17 – suppleringsval til kontrollutvalet
4. Årsrapport 2017 - skatteoppkrevjaren i Etne kommune
5. Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjaren for Etne kommune
6. Referat frå representantskapsmøte 13.04.18 – Samarbeidsrådet for Sunnhordland
7. Protokoll frå representantskapsmøte 23.04.18 - Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
8. Protokoll frå representantskapsmøte 20.04.18 – Haugaland Vekst IKS
9. Innkalling til representantskapsmøte 23.05.18 – HIM IKS
10. eINFO 1/18 – Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen
11. Kommunal Rapport 05.02.18 – Bernt svarer: Teieplikt og lukka møte
12. NKRF- veileder «God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene» – (IM)
13. FKT - veileder «Hva kan kontrollutvalgene forvente av oppgaveutførelse og kompetanse fra sekretariatene» er klar – blir presentert på FKT-konferansen (IM)
14. NKRF – framlegget til ny kommunelov bidrar til styrka eigenkontroll

Saksorientering:

Sakene blir lagd fram for kontrollutvalet til orientering.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Referatsakene 1 - 14 vert tatt til orientering.

Aksdal, 07.05.18



Odd Gunnar Høie

Seniorrådgjevar/utvalssekretær



Statusoversikt mai 2018 – Kontrollutvalet i Etne

Saker frå bestilling til handsaming i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Tidsbruk	Status	Ferdig dato	Merknader
IKT og informasjons-tryggleik	20.11.17	193 timar Totalt 386	Under utarbeiding	Hausten 2018	I samarbeid med Vindafjord
Selskapskontroller					
Andre saker					

Saker under politisk handsaming eller til oppfølging i kontrollutvalet

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Planlagt oppfølging	Merknader
Sjukefråvær	13.02.17	02.10.17	17.10.17	14.05.18	250 timar
Selskapskontroller					
Andre saker					

Avslutta prosjekt

Forvaltningsrevisjonar	Bestilt	Handsama i KU	Handsama i KST	Følgd opp KU/ KST	Merknader
Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020	23.11.15	19.09.16	25.10.16		
Plan for selskapskontroll 2016-2020	23.11.15	19.09.16	25.10.16		
Styring av investeringar	09.02.15/ 11.03.15	21.09.15	28.10.15	21.11.16/ 15.12.16	Avslutta
VA-området – Sjølvkost	22.01.14	22.09.14	28.10.14	11.05.15/ 08.02.16/ 21.11.16	Avslutta
Målstyring	13.05.13	18.11.13	25.02.14	10.11.14	Avslutta
Selskapskontroller					

Av **Renate Borgmo**, seniorrådgiver, NKRF
Foto: Knut Erik Lie, NKRF



Kontrollutvalgskonferansen 2018

Den årlige Kontrollutvalgskonferansen | #ku18nkrf | ble arrangert på Gardermoen for 14. gang, 7.– 8. februar. Konferansen samlet nærmere 700 deltakere fra hele landet.

Arets konferanse hadde fokus på områdene *digitalisering, etikk, personvern og arbeidslivskriminalitet*. Den digitale utviklingen gir fantastiske muligheter til effektivisering, bedre tjenester, kommunikasjonsmuligheter, underholdningstilbud og næringsliv, for å nevne noe. Samtidig stilles vi ovenfor etiske dilemmaer. Skal det settes grenser for utviklingen av kunstig intelligens? Hvordan kan vi sikre at private opplysninger ikke kommer på avveie? Hvordan veier vi trygghet mot personvern?

Videre har problemer knyttet til sosial dumping og useriøse aktører på arbeidsmarkedet økt. En fellesnevner er aktører som undergraver norske samfunnsstrukturer og virker konkurransevridende. Hvordan kan kommunesektoren bidra til å bekjempe arbeidslivskriminalitet?

Temaene representerer på hvert sitt vis en rekke utfordringer og problemstillinger som både kommunene som forvaltere, og kontrollutvalsmedlemmene må ta stilling til i sitt virke som folkevalgt «kontrollør». Gjennomgående for konferansen ble *åpenhet og tillit* som grunnprinsipper i demokratiet, samt vektlegging av kontrollutvalgenes viktige jobb, fremhevet av flere av foredragsholderne.



Karin Andersen, leder av Stortingets kommunal- og forvaltningskomite, innledet første dag med å takke kontrollutvalgene for deres rolle som voktere og forvaltere av verdiene ærlighet, sannhet og åpenhet.

For at samfunnet kan opprettholde høy tillit til kommunal sektor, må kommunenes virksomhet bygge på verdier som nettopp dette, – åpenhet, rolleklarhet og etisk bevissthet. Andersen mener vi må stå for de valgene man tar,

man kan ikke gjøre alt, – men gjøre de viktige tingene riktig, og sikre oss mot at beslutninger som fattes tåler dagens lys. Kontrollutvalgene ble spesielt bedt om å passe på de som ikke kan passe på seg selv, samfunnets vanskeligstilte og utsatte grupper. Opprettholde fokus på kvaliteten på tjenestene og hvordan samfunnet skal møte fremtidens velferdsutfordringer, hvor andelen deltidsstillinger er en utfordring. Videre ba Andersen utvalgene passe på at kommunene har interne retningslinjer og varslings-systemer for å sikre åpenhet rundt kommunenes praksis slik at korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet unngås.

Digitalisering og fremtidsvisjoner

Gode og tilgjengelige digitale tjenester styrker dialogen med innbyggere og næringsliv og gir gode lokalsamfunn. Det er visjonen til den nye digitaliseringsstrategien for kommunal sektor.



Avdelingsdirektør for digitalisering i KS, Line Richardsen, redegjorde for strategiens overordnede mål og satsingsområder og helhetstenkningen for digitalisering i kommune-Norge. Offentlige tjenester skal

oppleves som sammenhengende og helhetlige for brukerne, uavhengig av hvilke offentlige virksomheter som tilbyr dem. Når innbyggere og næringsliv har behov for tjenester som går på tvers av sektorer, må den digitale informasjonsflyten ikke være til hinder for et helhetlig tjenesteforløp. Digitale løsninger må bidra til samhandling på tvers av systemer, fagområder, sektorer og forvaltningsnivå. For å forbedre og utvikle digitale løsninger må behovene til de som bruker disse løsningene ligge til grunn. Brukerne må derfor involveres i utviklingen av

tjenestene.



Elin Wikmark Darell, leder av Værnesregionen IT; et interkommunalt samarbeid mellom seks kommuner i Trøndelag, ga en tilstandsrapport fra digitaliseringen i kommune-Norge. Hvordan skal norske kommuner ta i bruk teknologi og digitali-

sering for å møte stadig større utfordringer? Digital kompetanse har med forståelse å gjøre og kommunene må over til en innovasjonskultur, sier Darell. Ledere må skape kultur for endring, tørre å satse på det ukjente og løfte frem endringsagentene, de som skaper morgendagen. Ny teknologi og digitalisering kan fornye, forenkle og forbedre alt fra omsorgstjenester og utdanning til boligutvikling, søppeltømming og luftkvalitet. Værnesregionen IT var blant annet av de første i landet med å knytte signaler fra sensorer i hjemmet (fall, dører, temperatur) til den elektroniske pasientjournalen.



Byråd for finans og innovasjon i Bergen kommune, Dag Inge Ulstein, viser til at Bergen kommune lenge har vært i front i arbeidet med å digitalisere kommunal og offentlig sektor. Som Darell, vektlegger også Ulstein,

behovet for å tenke nytt og se effektiviseringen og gevinstene i det å frigjøre midler som kan brukes til andre viktige formål. Ved å digitalisere sparer vi både tid, miljø ved redusert papirbruk, transport og økonomi, men det handler først og fremst om kvalitet i tjenesten for brukeren. Kommunen jobber med å utvide verktøykassen for nye løsninger. «Digifrid» er et nytt innslag i den. Det handler om å integrere løsninger som finnes internt i kommunen og løsninger som ligger hos andre offentlige myndigheter.

Hvem kan vi stole på med dataene våre? Stoler vi på at offentlige og private aktører tar gode valg ved tjenesteutsetting til utlandet? Forbrukerelektronikk blir stadig mer tilkoblet, og det er vanskelig å vite hvor data sendes.



Bjørn Erik Thon, direktør i Datatilsynet viser oss at ved å si ja til å dele, trenger vi tillit. Nye tjenester og produkter er i økende grad basert på data, og i særlig grad personopplysninger.

Digitalisering, effektivisering, produktutvikling og videreutvikling av tjenester avhenger av at folk har tillit til å dele opplysninger. Bruk data til et klart formål! Personvern handler om å samle inn minst mulig data, kun det man trenger. Vi er i stor grad overlatt til at virksomhetene som har opplysninger om oss, tar gode valg. Sentralt i dette står vurderinger av risiko og en god internkontroll, det vil si vurdering av verdier, trusler og sårbarhet. Ledelsen, og hver enkelt medarbeider, må ha en klar forståelse av sitt ansvar for personvern og informasjonssikkerhet, og ansvaret for valg om hvilken risiko virksomheten kan akseptere. De må vite hvilke verdier de forvalter i form av personopplysninger og hvordan personopplysningen i praksis blir brukt og sikret.

Etisk standard for å fremme tiltak mot korrupsjon og uetisk atferd



Dag Erichsrud, leder av kontrollutvalget i tidligere Tjøme kommune, ga forsamlingen et innblikk i kontrollutvalgets rolle i undersøkelsen av byggesaksbehandling i Tjøme kommune. Granskningen utført av BDO, omhandlet

hvordan en rekke hytteeiere på Tjøme og Hvasser ved hjelp av arkitekt har revet, bygget om og modernisert sine fritidsboliger i strandsonen. Granskningen avdekket store feil og mangler ved byggesaksbehandlingen, blant annet habilitetskonflikter, brudd på etiske regler og feil i byggesaker. Granskningen avdekket ikke holdepunkt for korrupsjon, men fastslår at det har vært «utveksling av venetjenester» mellom arkitekt og saksbehandlere i kommunen. Tjøme kommune har oversendt rapporten til politiet for en vurdering.



Tina Søreide, professor ved NHH, benyttet blant annet saken i Tjøme som eksempel på hvor viktig det er at kommunene arbeider aktivt for å forhindre slike hendelser. Etiske retningslinjer må være tilgjengelig, gjøres kjent og jevnlig benyttes til

refleksjon over egen praksis for å skape en felles plattform for den enkelte kommune. De etiske retningslinjene sier noe om hvilken etisk standard organisasjonen vil ha og hvilke handlinger som ikke aksepteres. Formålet er å videreutvikle gode holdninger og god praksis. Søreide fremhevet også kontrollutvalgenes viktige funksjon som kontrollør innenfor området.

På spørsmålet om hvordan en offentlig eier kan sikre seg bedre mot korrupsjon og svart arbeid, understreket



Gelr Lippestad, advokat i Advokatfirmaet Lippestad, viktigheten av god styring. Lippestad skisserte dette ved hjelp av et hus, hvor selve grunnsteinen er gjennomføring av risikoanalyser og taket på bygningen er defi-

nert som kultur og ledelse. Mellom kjeller og tak ligger retningslinjer og rutiner, varslingssystemer, tredjeparts-håndtering, monitorering og internkontroll. Risikostyring/compliance er en viktig del av god ledelse. Hver eneste dag må det fattes beslutninger og gjøres valg som innebærer større eller mindre grad av usikkerhet. Skal du styre en virksomhet, må du foreta veivalg, og alle valg innebærer risiko. Kjernen i en risikoanalyse er å identifisere hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe, hvor de kan inntreffe og hvilke konsekvenser de vil ha. Lippestad understreket hvor viktig det er at kontrollutvalgene gjennom sin tilsynsrolle og bestilling av forvaltningsrevisjoner undersøker hvordan de korrupsjonsforebyggende og avdekkende tiltakene som er iverksatt, fungerer. Kontrollsystemene har en viktig forebyggende funksjon, dels gjennom kontroller som reduserer muligheten til å begå korruperte handlinger, dels ved at kontroll øker faren for å bli oppdaget. Kommunene må skape en bevissthet, holdninger, kunnskap og atferd som gjør at regelverk og rutiner faktisk blir etterlevd. Folk, innbyggerne i kommunen, må ha tillit til forvaltningen og at det ikke skjer noe «muffens». Dersom tilliten blir borte, er hele legitimiteten borte, fortsatte Lippestad.



Einar Haakaas, journalist og forfatter av boka «Svartmaling- Kriminelle bygger Norge» ga forsamlingen et innblikk i hvordan albanske kriminelle nettverk har overtatt store deler av norsk malerbransje.

Samtidig som de kriminelle har bedrevet en storstilt skattesvindel gjennom godt organisert hvitvasking, har de hentet de svarte inntektene sine fra byggeprosjekter finansiert med norske skatte kroner. De har blant annet jobbet på Forsvarsdepartementet, Skatte-direktoratet, Regjeringskvartalet, politiets lokaler, skoler, kirker, kulturhus og en rekke andre offentlige bygg. Selv Eidsvollsbygningen, symbolet på den frie norske nasjonalstaten og respekt for loven, ble pusset opp av kriminelle, forteller Haakaas, som videre viser til at firmaene de jobber i er underleverandører på byggeprosjekter. De dropper skatt og

arbeidsgiveravgift, og får refundert merverdiavgift ved fiktiv fakturering.



Etikk i en ny medie-hverdag av Per Arne Kalbakk, NRKs etikk-redaktør, understreket at en tillitvekkende yrkesetikk er en viktig del av journalistenes profesjonsbygging.

Yrkeskodeksen (det etiske regelverket) og den etiske «kontrollen» med yrkesutøverne ble fremhevet som sentrale trekk ved profesjoners arbeid for egen status og anerkjennelse. Ansvar for å sikre dette er nedfelt i redaktørens plikter og rettigheter. Redaktørplakaten forplikter enhver aktør i norske medier. Yrkesetikken, skriftlige nedfelt i retningslinjer, samt Vær Varsom-plakaten er det sentrale presseetiske dokumentet, og inneholder et sett av etiske normer og regler for pressen. Pressens samfunnsrolle, ytringsfriheten og offentlighetsprinsippet, samt integritetsnormer presiserer hvordan journalister og redaktører skal ivareta sin uavhengighet og sin troverdighet. Regler for journalistisk adferd og innsamlingsarbeid uttrykker videre hvordan journalister skal opptre overfor kilder og informanter. Publiseringsreglene er særlig rettet mot personvern og hensynet til enkeltmennesker som havner i medias søkelys. Til å overvåke og fremme den etiske og faglige standarden i norske medier har Norsk Presseforbund opprettet Pressens Faglige Utvalg (PFU). Utvalget skal påtale brudd på Vær Varsom-plakaten og Tekst-reklameplakaten.



Harald Stanghelle, redaktør i Aftenposten, avsluttet Kontrollutvalgskonferansen med et skråblikk på omdømme, varsling og kontroll og peker på at autoritet er blitt et fremmedord. Enkelt-individet står sterkere, mens

fellesskapet har blitt svakere. Stadig flere henter informasjon og nyheter fra sosiale medier, hvor mye lever sitt eget liv uten kvalitetssikring og kildekritikk. Skillet mellom sant og usant er visket ut. Stanghelle stiller seg videre kritisk til det økende omdømmehysteriet og den misforståtte praktiseringen av lojalitetsplikt i kommune Norge og viser til eksempler der varslere blir trakassert og hvor ytringsfriheten for ansatte i offentlig sektor er under stort press. Tillit – skal vi være oss bevisst – vilje og evne til troverdig kontroll er avgjørende i tiden som ligger fremfor oss, sier Stanghelle. Å være på vakt for fellesskapets verdier er avgjørende!

Neste års konferanse blir arrangert 30-31 januar 2019.



ETNE KOMMUNE

Tenestetorget

3

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 08.01.18
Journalført: 18/003/096
Arkivkode: 33

Odd Gunnar Høie

Etne, 22.12.2017

Dykkar ref.:

Vår ref.:

Arkiv:

Sakshandsamar:

15/2162/17/1251 N - 022.2
8

BEH

Kontrollutval - suppleringsval

Etne kommunestyre - 065/17: – 19/12-17
Det er gjort følgjande vedtak i saka:
Samrøystes

Etne kontrollutval 2015 - 2019

Medlemmer:

Ståle Tungesvik (Sp) – leiar
Ragni Sunniva Fett (V) – nestleiar
Nytt medlem: Nina Vierdal Vee (Sp)
Ivan Kaldheim (H)
Anna Eriksen (Frp)

Varamedlemmer:

Pål Steinar Rullestad (Ap)
Gunnar Severing Løhaugen (Sp)
Lars Ebne (Krf)

Med helsing

Beate Hetleflåt
informasjonskonsulent



53 75 80 00 · Telefaks: 53 75 80 01 · E-post: post@etne.kommune.no · www.etne.kommune.no
5590 ETNE · Sjoarvegen 2 · Bankgiro · 3240.09.69808 · Org.nr.: 959 435 375

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 24.01.18
Journalført: 18/35/096
Arkivkode: 232

Skatteoppkrever
Arbeidsgiverkontroll
Innfordring
Skatteregnskap

Årsrapport

Årsrapport for 2017

**Skatteoppkrevjaren i
Etne kommune**

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet	3
1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse	3
1.2 Internkontroll	3
1.3 Skatteutvalg	4
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen	4
2. Skatteregnskapet	5
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet	5
2.2 Vurdering av skatteinngangen	5
2.3 Margin	6
3. Innfordring av krav	6
3.1 Restanseutviklingen	6
3.2 Innfordringens effektivitet	8
3.3 Særnamskompetanse	9
4. Arbeidsgiverkontroll	9
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen	9
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller	9
4.3 Resultater fra kontrollene	9
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten	9
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører	10
4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak	10

1. Generelt om skatteoppkrevjarens virksomhet

Skatteoppkreverne skal i henhold til Skatteoppkreverinstruksen § 2-9 nr. 1 utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. I henhold til § 3-3 nr. 2 skal skatteoppkreveren også utarbeide et årsregnskap som vedlegges årsrapporten.

Årsrapporten skal omhandle hvordan oppgavene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll er ivarettatt ved skatteoppkreverkontoret.

1.1 Skatteoppkrevjarkontoret – organisering, ressurser og kompetanse

Organisering

Skatteoppkrevjaren i Etne er ei sjølvstendig stilling som faglig ligg under rådmannen. Organisasjonsmessig ligg den i økonomiavdelinga og personalansvaret ligg hos økonomisjefen. Denne organiseringa har vore frå 1. januar i 2011.

Ressurser

For 2017 er det 0,6 årsverk ved skatteoppkreverkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen.

Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	%-andel fordelt
Skatteregnskap		20 %
Innfordring		70 %
Arbeidsgiverkontroll		5 %
Administrative oppgaver		5 %
SUM	0,6	100 %

Vurdering av ressursituasjon og kompetanse

Frå og med 1 januar 2013 har tidlegare konsulent skatt overtatt som skatteoppkrevjar. Ho som tidlegare var skatteoppkrevjar har jobba som sakshandsamar skatt i 33% stilling ut året. Frå og med 1. januar 2014 er det kun skatteoppkrevjaren som har tatt seg av alle oppgåvene.

For å hjelpe skatteoppkrevjaren med å attestere og godkjenne utbetalinger, er det 4 personar som er autorisert til dette. I skatteoppkrevjaren sitt fråvær kan 2 personer utføre enkle oppgåver som for eksempel utskrift av skatteattester, reskontrooversikt og noko informasjon. En egen oppskrift er laget til dette formålet.

Ved ferier og anna fråvær har me vore svært sårbare. Det har ei stund vore foreslått ein samordning med skatteoppkrevjaren i Vindafjord. Dette blir no en realitet i 2018. Kommunestyret i Etne har samrøystes vedtatt samordningen. Vindafjord har godkjent dette tidligere og gjennomføringen planleggast pr. 1. april.

Noverande skatteoppkrevjar i Etne går av med pensjon 1. juli 2018.

1.2 Internkontroll

- 1.2.1 Rutinebeskrivelsen for kontoret vil bli erstattet i løpet av 2018 i samband med samordninga med Vindafjord.
- 1.2.2 Ved utbetaling i bank er det alltid to som godkjenner. Ved anvisning og godkjenning i Sofie når utbetalinga er over kr 50.000,- er me og to personar

1.3 Skatteutvalg

Det er ikkje kommet inn saker som skal oversendast skatteutvalet i 2017.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen, jf. rapport datert 16.11.2015 og 27.06.2017.

Skatteoppkreverkontoret er gitt følgende pålegg:

Punkt	Innhald – pålegg	Skatteoppkrevjars svar/tiltak	Status løysing
3.2	Pål.4.1.1-2015 Arb.gj.kontroll – måltall ikkje oppfylt – 5 av 10	Ikkje mulig å oppfylle	-
3.2/4.1.5	Pål.4.1.2 – 2015 og nytt pål.4.1.5 – 2017 – Forelda krav – oppfølging	Dette vil bli sterkt prioriet	Gjenstående krav er urealistisk å innkreve; avskrivning bør vurderes
4.1.1.1	Iverksetting av utleggsforretninger utan unødig opphald etter forfall	Dette vil bli innskjerpet	Mykje er løyst og fortløpende fokus
4.1.1.2	Val av utleggsobjekt og reg. av rettsvern	1)Er ajour med reg.av rettsvern. 2)Skal også bruke «Skattefinn» til å finne fram bankkonti (BSU) som vi kan ta utlegg for å redusere «intet til utlegg» der disse objektene finnes.	Fortløpande fokus
4.1.1.3	Sletting av rettsvern	Ajourføring er utført; alle rettsvern er slettet der kravene er opphørt	Fortløpande fokus
4.1.2	Nekt godskriving forskotsrekk	Dette er «nybrotsarbeid» og vil bli benyttet framover. Skal sjå på gjeldande og vurdere nekt.	Ikkje løyst
4.1.3	Betalingsordningar	Vi bruker dette i liten grad; men vil heretter følgje betre opp mislighald av avtaler og avslutte disse samtidig med etabl.av utleggstrekk eller annen tvangsordning (utleggsforretn.). Søknad om bet.ordning utenfor SKO sin kompetanse må sendast straks til Skattekontoret for behandling	Fortløpande fokus
4.1.4	Konkurs	SKO vil være meir nøye med å registrere konkurs i Sofie sjølv om det ikkje er skattekrav ved konkurstidspunktet; krav kan komme i ettertid.	Ikkje heilt løyst.

		Oppfølging av avslutta konkurser: Utgiftsføring må foretas.	
4.1.5	Forelda krav – sjå ovenfor		
4.2.1	Rutiner – oppdatering	Samordning med Vindafjord – Sjå internkontroll – side 3	I løpet av 2018
4.2.2	Uplasserte innbetalinger og retur av til gode skatt dødsbo	Saker fra 2015/2016 – overføring til arvinger	Løyst

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkreverens arbeid med skatteregnskapet innbefatter regnskapsføring, regnskapsavleggelse, behandling av inn- og utbetalinger, krav, periodisk oppgjør og fordeling til skattekreditorene.

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkreveren bekrefter at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevdere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2017.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til foregående regnskapsår

Årsrekneskap for Etne kommune for regnskapsåret 2017.

Avlagt etter kontantprinsippet.

		2017	2016
	Likvider	32 482 025	30 753 444
	Skyldig skattekreditorene	-2 638 600	-1 964 623
	Skyldig andre	-123 546	-24 430
	Innestående margin	-29 719 876	-28 764 386
	Udisponert resultat	-3	-5
Sum		0	0
	Arbeidsgiveravgift	-66 550 468	-63 529 013
	Finansskatt lønn	-378 847	
	Kildeskatt mv - 100% stat	0	0
	Personlige skatteyttere	-325 455 433	-323 466 308
	Tvangsmulkt	-185 197	
	Upersonlige skatteyttere	-21 489 477	-26 326 285
	Renter	-262 556	-142 844
	Innfordring	300 941	88 908
Sum		-414 021 037	-413 375 542
	Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	66 550 470	63 529 013
	Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	100 821 594	96 507 809
	Fordelt til Fylkeskommunen	21 275 723	21 326 308
	Fordelt til kommunen	101 891 704	100 475 900
	Fordelt til Staten	123 481 548	131 537 153
	Krav som er ufordelt	-2	0
	Videresending plassering mellom kommuner	0	-641
Sum		414 021 037	413 375 542
Sum totalt		0	0

Denne rapporten viser at den totale skatteinngangen har hatt ein auke på knappe 0,16% frå 2016 til 2017. I forrige år hadde me ein auke på 6,08 %. Auken på skatteinngangen frå personlege skattyterar var 0,62%, arbeidsgjevaravgift har auka med 4,76% og upersonlige skatteytarar minka med 18,38%.

Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Fordelt til kommunen i 2017 var kr 101 891 704 mot tilsvarande i 2016, kr 100 475 900; ei auke på kr 1 415 804 (1,41%) i forhold til året før.

Kommunen sin andel av den totale skatteinngangen var 24,61 % i 2017; ei lita auke frå 24,31% i 2016.

2.3 Margin

Ved hvert periodisk oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal skatteoppkrever holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal brukes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2016 og 2017.

	per 31.10.2017 (inntektsåret 2016)	per 31.12.2017 (inntektsåret 2017)
Innestående margin	1 152 159	29 719 876
For mye avsatt margin	976 668	
For lite avsatt margin		
Prosentssats	10%	10%

Kommentarer til marginavsetningen

Etne kommune hadde eit overskot på marginen for 2016 på kr 976 668. Tilsvarande tall for 2015 var eit overskot på kr 600 685. Kommunestyret har ikkje vedtatt noen endring i prosentssatsen for marginavsetning i løpet av året.

3. Innfordring av krav

I henhold til skatteoppkreverinstruksen § 4-3 skal innfordring iverksettes uten unødig opphold etter forfall, og gjennomføres etter en helhetlig vurdering. Ved vurdering av innfordringstiltak skal skatteoppkreveren legge avgjørende vekt på tiltak som enkeltvis eller samlet bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som det overfor skyldner blir utvist den hensynsfullhet og varsomhet som forholdene tillater.

3.1 Restanseutviklingen

Totale restanser og berostilte krav

Tabellen viser totale restanser og berostilte krav for 2017 og 2016, samt endring fra i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	Restanse 31.12.2017	Herav berostilt restanse 31.12.2017	Restanse 31.12.2016	Herav berostilt restanse 31.12.2016	Endring i restanse Reduksjon (-) Økning (+)	Endring i berostilt restanse Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	10 029 649	68 304	9 875 733	68 304	+153 916	0
Arbeidsgiveravgift	308 113	0	1 004 472	0	-696 359	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Finansskatt	0	0	0	0	0	0
Forsinkelsesrenter	184 462	0	225 566	0	-41 104	0
Forskuddsskatt	28 786	0	0	0	+28 786	0
Forskuddsskatt person	1 792 704	0	2 265 954	0	-473 250	0
Forskuddstrekk	309 354	0	714 506	0	-405 152	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	53 484	1 470	48 087	1 470	+5 397	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt	205 872	0	166 968	0	+38 904	0
Restskatt person	6 830 759	66 834	5 450 180	66 834	+1 380 579	0
Tvangsmulkt	316 115	0	0	0	+316 115	0
Sum restanse diverse krav	1	0	0		+1	0
Diverse krav	1	0	0	0	+1	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	10 029 650	68 304	9 875 733	68 304	+153 917	0

Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Totale restanser har auka med kr. 153 917 i forhold til 2016. Berostilte krav er uendra.

Restanse på arbeidsgjevaravgift har minka med kr 696 359 i forhold til 2016. Restansen gjeld nokre få arbeidsgjevarar og gjeld for det meste år 2017. Restansen på forskuddstrekk har minka med kr. 405.152 i forhold til 2016. Mykje av restansane frå arbeidsgjevarane blir innbetalt i løpet av 1.halvår 2018.

Forskuddsskatt person har framleis ein stor restanse; og den har minka med kr 473 250 i forhold til 2016. Av restansen på kr. 1 792 704 er kr. 1 457 852 forskuddsskatt som er utskrevet i tidlegare år; frå 2001 til 2015 og gjeld nokre få skatteytare. Mesteparten av denne restansen er urealistisk å få innkrevd.

Restansen på restskatt person har auka med kr. 1 380 579 i forhold til 2016. Mykje av auken gjelder for skatteåret 2016 som er forfalt høsten 2017; ca. kr. 1 300 000 kan være tung å innkrevje. Av den totale restansen på restskatt person kr. 6 830 759 finn vi eldre restanser på ca. kr 2 500 000. Den eldste går tilbake til 1999 og gjelder noen få skatteytare. Her er også innkrevjinga urealistisk.

Restanser eldre år

Tabellen viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene.

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	756 505	410 759
2014	187 355	66 767
2013	287 150	0
2012 – 1988	5 504 336	-----

Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Restanser eldre år er kommentert overfor.

Avskrivning av forelda krav (sjå nedanfor) bør vurderast. Som tidlegare nevnt er innkrevjing av desse krava vært urealistisk.

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 48 (gjelder 13 skatteyttere)

Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 1 333 176

Skatteoppkrever har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2017.

3.2 Innfordringens effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2017

De fleste resultatskrav er oppnådd unntatt innfordret av sum krav til innfordring siste år. Der er differansen – 15,7%. Vi har slitt med innfordring av restanser «restskatt person» for 2015. Sjå utdrag av rapportering til skattekontoret pr. 31.12.17 nedanfor:

Innbetalt av sum krav siste år	Resultat pr. 31.12.17	Resultat krav	Differanse
Restskatt person innt.år 2015	96,9%	96,4 %	+ 0,5%
Forskuddstrekk innt.år 2016	99,9 %	99,9%	+ 0,0%
Forsk.skatt pers.skatteyttere 2016	99,8%	99,8 %	+ 0,8 %
Forsk.skatt <u>upers.skatteyttere</u> 2016	99,9 %	99,8 %	+ 0,1 %
Restskatt for upers.skatteyttere 2015	100,0 %	99,0 %	+ 1,0%
Arb.gj.avgift 2016	99,9%	99,8 %	+ 0,1%
Innfordret av sum krav til innfordring siste år	49,3 %	65,0 %	- 15,7%

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

Me tar våre utleggsforretningar sjølve med vår særnamskompetanse. Me ser gode resultater på innkrevjinga og alle nye krav blir følgde tett opp. I 2017 sende vi ut 12 varsel om utleggsforretninger; 5 stk. ble avlyst på grunn av innbetalinger og 7 stk. ble avholdt. Eldre krav blir også fulgt opp og vi tar ut lister som blir gjennomgått. Vi søker etter arbeidsgjevarar og tar kontakt med Nav om muligheter for om nokon har utbetalinger frå dei.

Vi spelar og på lag med skatteetaten i forbindelse med felles konkursbegjæringar. Me får tilbud om å være med ved å gje fullmakt til skatteetaten; gjelder deres restanser på mva. og våre på skatt og avgifter.

Skatteoppkrevers eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen

Frå 1. januar 2013 blei det ny skatteoppkrevjar. Han har jobba som konsulent på skatt sida juni 2009 i tillegg til andre oppgåver i økonomiavdelinga. Tidlegere skatteoppkrevjar har jobba i redusert stilling (33%). Frå 2014 er skatteoppkrevjaren aleine om oppgåvene. Den nye skatteoppkrevjaren er opptatt av god struktur og planlegging som bidrar til gode resultat. Da han er aleine om oppgåvene blir

innkrevjinga satt som førsteprioritet. Som nevnt på side 3 blir Etne og Vindafjord sine skatteoppkrevjare samordnet. Skatteoppkrevjaren i Etne blir pensjonist frå 01. juli.

Omtale av spesielle forhold

Det har ikkje vært mange store endringssaker som har hatt innvirkning på resultatet i 2017.

3.3 Særnamskompetanse

Sjå punkt 3.2.2

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

Samarbeidet med Hordaland Kommunale regnskapskontroll blei vidareført med same ressurs som i 2016. Det er sjøvsagt mindre tid til å ta egne kontroller da ein er alene om alle oppgåvene ved kontoret

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2017 var 9. Dette utgjør 5 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2017 var 5. Dette utgjør 2,8 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2016 var 5

4.3 Resultater fra kontrollene

Det er ikkje avdekka noko kritikkverdige forhold.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Hordaland Kommunale regnskapskontroll har gjennomført 5 bokettesyn for oss i 2017 og det er blitt brukt 160 kontrolltimer. Pr. 31.12.2017 har vi ennå ikkje oversikt over kor mange tilgjengelige timer vi har til bruk i 2018. Regnskapskontrollen tar kontakt med oss om dette..

Vi har en dårlig måloppnåelse i 2017. Det er dessverre ikkje ressurser til å ta egne kontroller på kontoret. Skatteoppkrevjaren i Vindafjord (samordningspartner) kjøper timer i Haugesund. Det er usikkert hvilke ressurser som blir tilgjengelig for Etne i 2018.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

Skatteoppkrevjaren i Etne har ikkje deltatt i fellesaksjonar i 2017. Det har heller ikkje vore henvendinger frå skattekontoret ang. utvelgelse av objekt eller anna som gjeld kontrollar.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

Det har ikkje vore gjennomført spesielle informasjonsvedtak på arbeidsgjevarkontrollen i vår kommune. Arbeidsgjevarar, nye og gamle som henvender seg til vårt kontor, får veiledninga som dei har bruk for. Kan me ikkje svara, vert dei henviste til rett kontor.

Sted/dato: Etne, 24.01.2018

 **ETNE KOMMUNE**
Skatteoppkrevjaren
Skatteoppkreverens signatur

- Thorbjørn Jacobsen -

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
 Vedlegg til årsregnskapet

Frå: Skatteoppkrevjaren i Etne kommune

**Årsrekneskap for Etne kommune for rekneskapsåret 2017.
Avlagt etter kontantprinsippet.**

	2017	2016
Likvider	32 482 025	30 753 444
Skyldig skattekreditorene	-2 638 600	-1 964 623
Skyldig andre	-123 546	-24 430
Innestående margin	-29 719 876	-28 764 386
Udisponert resultat	-3	-5
Sum	0	0
Arbeidsgiveravgift	-66 550 468	-63 529 013
Finansskatt lønn	-378 847	
Kildeskatt mv - 100% stat	0	0
Personlige skatteyttere	-325 455 433	-323 466 308
Tvangsmulkt	-185 197	
Upersonlige skatteyttere	-21 489 477	-26 326 285
Renter	-262 556	-142 844
Innfordring	300 941	88 908
Sum	-414 021 037	-413 375 542
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	66 550 470	63 529 013
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	100 821 594	96 507 809
Fordelt til Fylkeskommunen	21 275 723	21 326 308
Fordelt til kommunen	101 891 704	100 475 900
Fordelt til Staten	123 481 548	131 537 153
Krav som er ufordelt	-2	0
Videresending plassering mellom kommuner	0	-641
Sum	414 021 037	413 375 542
Sum totalt	0	0

Etne, 19.01.2018

 **ETNE KOMMUNE**
Skatteoppkrevjaren

Thorbjørn Jacobsen
Skatteoppkrevjar

Vedlegg til årsregnskapet for 2017

Årsregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Årsregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet:

- **Likvider**

Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.

- **Skyldig skattekreditorene**

Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.

- **Skyldig andre**

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene pga mangelfull informasjon fra den som innbetaler.

- **Innestående margin**

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal det holdes tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal nyttes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

- **Udisponert resultat**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, finansskatt, forskuddstrekk fratrasket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, tvangsmulkt samt renter og gebyrer.

- **Fordelt til skattekreditorene**

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene i henhold til gjeldende fordelingstall.

- **Krav som er ufordelt**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Videresending plassering mellom kommuner**

Dette gjelder innbetalinger i mellomregning med andre kommuners skatteregnskap.



Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 13.02.18
Journalført: 18/65/ogh
Arkivkode: 232

Datoen vår
13.02.2018
800 80 000
Skatteetaten.no

Datoen din
Referansen din
Referansen vår
2017/24837

Sakshandsamar
Anders Hansen
Telefon
800 80 000
Postadresse
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Kommunestyret i Etne kommune
Sjoarvegen 2
5590 ETNE

Kontrollrapport 2017 vedkomande skatteoppkrevjaren for Etne kommune

1. Generelt om fagleg styring og kontroll av skatteoppkrevjaren

Skatteoppkrevjaren sitt ansvar og mynde følgjer av skattebetalingslova og "Instruks for skatteoppkrevjarar" av 8. april 2014.

Skattekontoret har fagleg ansvar og instruksjonsmakt overfor skatteoppkrevjarane. Det betyr at skattekontoret:

- pliktar å gje rettleiing og bistand i faglege spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å leggje til rette for best mogeleg resultat
- utfører kontroll av skatteoppkrevjaren

Grunnlaget for skattekontoret sin styring av skatteoppkrevjarane er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarane er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Føremålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkrevjaren har ein tilfredsstillande internkontroll for utføringa av sine gjeremål
- om føring av rekneskapen, rapportering og avlegging av årsrapporten og årsrekneskapen samsvarar med gjeldande regelverk
- om utføringa av arbeidsgjevarkontrollen samsvarar med gjeldande regelverk

2. Om skatteoppkrevjarkontoret

Sum årsverk i samsvar med skatteoppkrevjaren sine årsrapportar:

Tal årsverk 2017	Tal årsverk 2016	Tal årsverk 2015
0,6	0,6	0,6

Særskilte merknader til skatteoppkrevjaren sin bemanningssituasjon: Ved vurdering av ressursituasjonen skriv skatteoppkrevjar at dei har vore svært sårbar ved ferie og anna fråvær. Videre skriv skatteoppkrevjar at forslaget om samordning av skatteoppkrevjarfunksjonen med skatteoppkrevjaren i Vindafjord omsider har vore vedtatt av kommunestyret i Etne. Samordninga vert planlagt frå 1. april 2018.



3. Måloppnåing

Skatte- og avgiftsinngang

Skatteoppkrevjaren sin frist for avlegging av årsrekneskapen og årsrapporten er 20. januar 2018. Skattekontoret har motteke rekneskapen etter fastsett frist.

Årsrekneskapen for Etne kommune viser per 31. desember 2017 ein skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorane (etter frådrag for avsetjing til margin) på kr 414 021 034 og uteståande restansar² på kr 10 029 650, av dette krav stilla på vent kr 68 304.

Innkrevjingsresultat

Tabellen viser innkrevjingsresultata per 31. desember 2017 for Etne kommune.

	Resultatkrav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2016 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen 2017 (i %)
Restskatt personlege skattytarar 2015	96,4	96,9	97,9	95,8
Arbeidsgjevaravgift 2016	99,8	99,9	99,4	99,9
Forskotskatt personlege skattytarar 2016	99,0	99,8	99,2	99,6
Forskotstrekk 2016	99,9	99,9	100,0	100,0
Forskotskatt upersonlege skattytarar 2016	99,8	99,9	100,0	100,0
Restskatt upersonlege skattytarar 2015	99,0	100,0	100,0	98,8

Resultat for arbeidsgjevarkontrollen

Skatteoppkrevjaren for Etne kommune kjøper arbeidsgjevarkontrollar av Hordaland Kommunale Regnskapskontroll..

Resultat for kommunen per 31. desember 2017 viser i følgje skatteoppkrevjaren sin resultatrapportering:

Tal Arbeidsgjevarar i kommunen/ kontrollordninga	Minstekrav tal kontrollar (5 % av arbeidsgjevarane)	Tal utførte kontrollar i 2017	Utførte kontrollar 2017 (i %)	Utførte kontrollar 2016 (i %)	Utført kontroll 2017 region (i %)
179	9	5	2,8 %	2,5 %	4,6 %

Skatteoppkrevjar skriv i årsrapporten: "Vi har dårlig måloppnåelse i 2017. Det er dessverre ikke ressurser til å ta egne kontroller på kontoret."

4. Skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjaren

Skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarane i regionen vert utført i samsvar med ein årleg plan, der behovet for kontroll av områda skatterekneskap, innkrevjing og arbeidsgjevarkontroll vert vurdert overordna for kvar skatteoppkrevjar. Samtlege områder vil derfor nødvendigvis ikkje verte kontrollert kvart år.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorane

² Sum opne (ubetalte) forfalne debetkrav



Skattekontoret har for 2017 utført obligatoriske periodiske kontorkontrollar av skatterekneskapen. Det er i tillegg gjennomført kontorkontrollar av skatteoppkrevjarkontoret for områda skatterekneskap, innkrevjing og arbeidsgjevarkontroll.

Skattekontoret har i 2017 òg gjennomført stadleg kontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda skatterekneskap og innkrevjing 26. april 2017. Rapport er sendt skatteoppkrevjaren 27. juni 2017. Skatteoppkrevjaren har gjeve tilbakemelding på rapporten 2. november 2017.

Stadleg kontroll for området arbeidsgjevarkontroll vart halden ved Hordaland Interkommunale Regnskapskontroll 23. november 2017. Rapport er sendt Hordaland Interkommunale Regnskapskontroll, med kopi til skatteoppkrevjarkontoret 14. desember 2017. Svarfrist var 2. februar 2018, og skatteoppkrevjar har førebels ikkje gjeve tilbakemelding på rapporten.

Skatteoppkrevjaren sin overordna internkontroll

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at skatteoppkrevjaren sin overordna interne kontroll i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk.

Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av årsrekneskapen

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at rekneskapsføringa, rapporteringa og avlegginga av årsrekneskapen i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk og gjev eit rettvisst uttrykk for skatteinngangen i rekneskapsåret.

Skatte- og avgiftsinnkrevjing

Gjennom kontrollane som skattekontoret har gjennomført, har vi gitt følgjande pålegg:

- Utleddsforretning – sikring av krav
- Nekt godskriving forskotstrekk
- Betalingsordningar
- Konkurs
- Forelda krav (pålegg vart også gjeve etter kontroll i 2015)

Skatteoppkrevjar har i sitt tilsvaret utarbeida ei plan for oppfølging av gjevne pålegg. I årsrapporten er det gjeve ein status for arbeidet. Ut frå skatteoppkrevjar sin tilbakemelding i årsrapporten er ikkje pålegga nekt godskriven forskotstrekk og konkurs tilstrekkeleg fulgt opp.

Utover gjevne pålegg ser vi at utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk.

Arbeidsgjevarkontroll

Basert på dei kontrollane som vi har gjennomført, finn skattekontoret at arbeidsgjevarkontrollen ikkje er utført i tilstrekkeleg omfang då det er utført 2,8 % kontrollar mot eit krav på 5 %.

Gjennom kontrollane som skattekontoret har gjennomført, har vi gitt følgjande pålegg:

- Utval og dokumentasjon av kontrollobjekt
- Resultat og kontrollomfang
- Rutiner

Utover gjevne pålegg ser vi at utføringa av arbeidsgjevarkontrollen i det alt vesentlege samsvarar med gjeldande regelverk.



5. Skattekontoret sin oppfølging av skatteoppkrevjaren

Skattekontoret har halde oppfølgings- og styringsmøte med skatteoppkrevjar 11. oktober. 2017. Forhold som vart teke opp i møte var mellom anna innkrevjingsresultatar så langt i 2017, eventuelle pålegg og tilrådingar frå siste stadlege besøk og forhold som gjeld arbeidsgjevarkontrollen.

I møtet vart det frå skatteoppkrevjar sin side informert om at dei er i prosess rundt samordning av skatteoppkrevjarfunksjonen med skatteoppkrevjar i Vindafjord.

Med helsing

Jan Kåre Strøm
avdelingsdirektør
Skatt vest

Oddmund Midtbø
seniorrådgiver

Kopi til: Kontrollutvalet for Etne kommune
 Rådmann/administrasjonssjef i Etne kommune
 Skatteoppkrevjaren for Etne kommune
 Riksrevisjonen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje håndskrivne signaturar.



**REFERAT FRÅ REPRESENTANTSKAPSMØTE FREDAG 13 APRIL KL. 10.00-13.00 PÅ FJON BRUK,
SVEIO**

Desse møtte:

Austevoll:

Edvard J. Stangeland
Joon Raymond Haugland

Bømlo

Torunn Laurhammer
Karstein Fylkesnes
Inge Reidar Kallevåg

Etne:

Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
Ingemund Berge

Fitjar:

Ida Marlen Havn
Karen Elisabeth Rydland Sæbø
Harald Rydland

Kvinnherad:

Otto Benjaminsson
Sølvi Ulvenes
Hilde Enstad

Stord:

Lene Pilskog
Fredrik Litleskare
Oskar Emil Langeland

Sveio:

Ruth Grethe Østebøvik Eriksen
Lars Einar Hollund

Tysnes:

Ingrid Restad
Magne Hauge Skartveit
Bjørn Lande

Frå Samarbeidsrådet møtte:

Ordførar Kåre Martin Kleppe, Tysnes kommune
Ordførar Jorunn Skåden, Sveio kommune
Ordførar Odd Harald Hovland, Bømlo kommune
Ordførar Siri Klokkestuen, Etne kommune

Frå administrasjonen møte:

Gro Jensen Gjerde

Anne A. Tranøy

Reidun Rykkje

Forfall:

Håvard Endre Waage, Austevoll kommune – Kenneth Lyng Karlsen, Etne kommune – Håkon Skimmeland, Sveio kommune.

Då var føre:

Sak 01/18	Opning av møte – godkjenning av innkalling og sakliste
Sak 02/18	Val av • Referent • Møteleiar • To representantar til underskriving av protokoll
Sak 03/18	Godkjenning av årsmelding for 2017
Sak 04/18	Godkjenning av Strategisk plan 2018-2021
Sak 05/18	Godkjenning av rekneskap 2017
Sak 06/18	Godkjenning av budsjett for 2018
Sak 07/18	Godkjenning av handlingsplan for 2018
Sak 08/18	Godkjenning av revisor

Sunnhordland, 13. april 2018



Lene Pilskog
Representantskapsleiar



Lars Einar Hollund
Sveio kommune



Torunn Laurhammer
Bømlo kommune

REFERAT FRÅ REPRESENTANTSKAPSMØTE FREDAG 13 APRIL KL. 10.00-13.00 PÅ FJON BRUK, SVEIO

Ordfører Jorunn Skåden, Sveio kommune ønske velkommen til Sveio og fortalte kort om kommunen.

Helge Daae frå Alsaker Fjordbruk AS gav ei orientering om Fjon Bruk.

Dagleg leiar i Hordfast AS Øyvind Halleraker orienterte om arbeidet i selskapet. Presentasjonen ligg vedlagt referatet.

Sak 01/18 Opning av møte – godkjenning av innkalling og sakliste
Representantskapsleiar Lene Pilskog opna møte. Ingen merknadar til innkalling og sakliste.

Sak 02/18 Val av

- Referent
- Møteleiar
- To representantar til underskriving av protokoll

Det vart i møte sett fram forslag om følgjande:

Referent: Gro Jensen Gjerde

Møteleiar: Lene Pilskog

Underskriving av protokoll: Lars Einar Hollund, Sveio kommune, Torunn

Laurhammer, Bømlo kommune i tillegg til leiar i Representantskapet Lene Pilskog.

Vedtak:

Samrøystes vedtak

Sak 03/18 Godkjenning av årsmelding for 2017

Styret sitt framlegg til vedtak:

Representantskapet godkjenner årsmelding for 2017

VEDTAK:

Samrøystes vedtak

Sak 04/18 Godkjenning av Strategisk plan 2018-2021

Styret sitt framlegg til vedtak:

Representantskapet godkjenner Strategisk plan 2018-2021.

VEDTAK:

Samrøystes vedtak.

Sak 05/18 Godkjenning av rekneskap 2017

Styret sitt framlegg til vedtak:

1. Representantskapet godkjenner rekneskapet for 2017
2. Overskotet på kr. 157 224 vert overført til disposisjonsfondet.

VEDTAK:

Samrøystes vedtak

Sak 06/18 Godkjenning av budsjett for 2018

Styret sitt framlegg til vedtak:

Representantskapet godkjenner budsjett for 2018.

VEDTAK:

Samrøystes vedtak

Sak 07/18 Godkjenning av handlingsplan for 2018

Styret sitt framlegg til vedtak:

Representantskapet godkjenner handlingsplan for 2018.

På møte:

Samferdsel - punkt 1.6 Ferjesamband

Fredrik Litleskare, Stord kommune sette fram framlegg om ny setning:

Når nye konsesjonsrundar på ferjesamband i regionen vert lagt ut, må

Samarbeidsrådet vera pådrivar med krav til nytt ferjemateriell, med omsyn til miljøvenlegheit og fart.

Kompetanse – punkt 4.3 Vidaregåande skule

Sølvi Ulvenes, Kvinnherad kommune sette fram framlegg om nytt kulepunkt under prioritert arbeid:

Arbeida for TAF linjer

Næringsutvikling - punkt 6.6 Havbruk

Ruth Eriksen, Sveio kommune sette fram framlegg om nytt kulepunkt under prioritert arbeid:

Saman med næringa finne gode løysingar for å hindra marin forsøpling, samt finne gode løysingar for vekst og utvikling.

VEDTAK:

Samrøystes vedtak med endringane som vart lagt fram i møte.

Sak 08/18

Godkjenning av revisor

Styret sitt framlegg til vedtak:

Representantskapet vedtek at RSM Norge AS held fram som revisor for Samarbeidsrådet for Sunnhordland for 2018.

VEDTAK:

Samrøystes vedtak

Sunnhordland, 13. april 2018



Lene Pilskog
Representantskapsleiar



Lars Einar Hollund
Sveio kommune



Torunn Laurhammer
Bømlo kommune

PROTOKOLL

Måndag 23. april 2018 blei det halde møte i representantskapet for **Haugaland Kontrollutvalgsssekretariat IKS**. Møtet blei leia av representantskapsleiar Olav Haugen.

MØTESTART / MØTESLUTT	kl. 17.00 – kl. 18.15
MØTESTAD:	Tysvær rådhus, kantinen
REPRESENTANTAR SOM MØTTE:	Alf Harald Aronsen , Karmøy kommune Svein Inge Huseby , Haugesund kommune Olav Haugen , Sveio kommune Daghild Grønnestad Alvestad , Bokn kommune Marte Eide Klovning , Utsira kommune
MØTANDE VARAREPRESENTANT:	Arnfinn Øverland , Vindafjord kommune Erik Daniel Fatnes , Sauda kommune Ragni Synniva Fett , Etne kommune Tormod Skeie , Suldal kommune (frå sak 4/18)
FORFALL:	Øyvind Haraldseid , Vindafjord kommune Solfrid Seim Nilsen , Sauda kommune Ståle Tungesvik , Etne kommune Vanja Ignjatic , Suldal kommune Gunn Marit Lygre , Tysvær kommune og vararepr
ANDRE SOM MØTTE:	Siv Bente Stople Østbø , styremedlem Toril Hallsjø , dagleg leiar

FØLGENDE SAKER BLEI HANDSAMA:

SAK 1/18 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Handsaming i møte 23.04.18:

Fem representantar og ein vararepresentant hadde meldt forfall. Ved møtestart var åtte av ti kommunar representert og organet var såleis vedtaksføre. Etter sak 3/18 var ni eigarkommunar representert. Det var ingen merknader til innkalling og saksliste.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Innkalling og saksliste til representantskapsmøtet 23.04.18 blir godkjent.

SAK 2/18 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRÅ REPRESENTANTSKAPSMØTET 24.04.17 OG SÆRUTSKRIFT I SAK 8/17

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Protokoll frå representantskapsmøtet 24.04.17 blir godkjent og særutskrift i sak 8/17 blir godkjent..

SAK 3/18 GODKJENNING AV STYRET SI MELDING OG ÅRS-MELDING 2017

STYRET SITT FRAMLEGG:

Styret si melding og årsmelding 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent.

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Styret si melding og årsmelding 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent.

Årsmeldinga vert oversendt samarbeidskommunane til orientering.

SAK 4/18 GODKJENNING AV ÅRSREKNESKAPEN FOR 2017

STYRET SITT FRAMLEGG:

Årsrekneskapen for 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent slik det ligg føre med eit overskot på kr 31.198. Årets overskot vert lagt til eigenkapital.

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane var samde i at det var greitt at selskapet har opparbeida seg med ein buffer slik at selskapet var rigga for framtida, anten til planlagde eller uventa utgifter. Dagleg leiar nemnde investering av elektronisk sak/arkivssystem og skifte av personell som utgifter som ikkje er lagt inn pr. i dag. Elles var det ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Årsrekneskapen for 2017 for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS vert godkjent slik det ligg føre med eit overskot på kr 31.198. Årets overskot vert lagt til opptent eigenkapital.

SAK 5/18 BUDSJETT 2019 – FØRESETNADER OG RAMMER

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Representantskapet i Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS godkjenner budsjett for 2019 slik det er lagt fram av styret:

Inntekter 2019		Utgifter 2019	
Tilskudd	2 077 000	Lønn- og sosiale utgifter	1 777 000
Andre inntekter	-	Driftsutgifter	300 000
Inntekter totalt	2 077 000	Utgifter totalt	2 077 000
Resultat	0		0

Eigartilskot frå eigarkommunane vert i 2019 følgjande:

<i>Karmøy kommune</i>	<i>376 000</i>
<i>Haugesund kommune</i>	<i>376 000</i>
<i>Tysvær kommune</i>	<i>198 000</i>
<i>Vindafjord kommune</i>	<i>198 000</i>
<i>Sveio kommune</i>	<i>177 000</i>
<i>Sauda kommune</i>	<i>177 000</i>
<i>Etne kommune</i>	<i>177 000</i>
<i>Suldal kommune</i>	<i>177 000</i>
<i>Bokn kommune</i>	<i>115 000</i>
<i>Utsira kommune</i>	<i>106 000</i>

Styret får fullmakt til å gjennomføra budsjettendringar, her under å disponera meirinntekter eller mindreutgifter, under føresetnad av at budsjettet går ut i balanse og kontingent for deltakarkommunane ikkje blir auka utover representantskapet sitt vedtak.

SAK 6/18 ØKONOMIPLAN 2019-2022

Handsaming i møte 23.04.18:

Representantane hadde ingen spesielle merknader.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Representantskapet for Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS godkjenner økonomiplan for perioden 2019-2022:

	2019	2020	2021	2022
Inntekter:				
Tilskudd	2 077 000	2 139 000	2 203 000	2 269 000
Andre inntekter	0	0	0	0
Totalt	2 077 000	2 139 000	2 203 000	2 269 000
Utgifter:				
Lønn og sos. utg.	1 777 000	1 830 000	1 885 000	1 942 000
Driftsutgifter	300 000	309 000	318 000	327 000
Totalt	2 077 000	2 139 000	2 203 000	2 269 000
Resultat	0	0	0	0

SAK 7/18 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER

1. Representantskapsmøte 18.04.18 – Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS
2. Representantskapsmøte 19.04.18 – KS Bedrift
3. NKRF med rettleiar «God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene»
4. FKT med rettleiar «Hva kan kontrollutvalgene forvente av oppgaveutførelse og kompetanse fra sekretariatene»
5. KS Bedrift - Ny kommunelov er på trappene – Prop. 46 L (2017-18) Kommuneloven
6. NKRF – framlegget til ny kommunelov bidrar til styrka eigenkontroll
7. Sekretariatet si møteplan 2018
8. Oversikt over valde representantar og vararepresentantar for 2015-2019

Handsaming i møte 23.04.18:

Dagleg leiar gjekk igjennom punkta, med særleg vekt på rettleiarane og på endringane i framlegg til ny kommunelov. Representantane kom med kommentarar til lova.

SAMRØYSTES VEDTAK:

Referatsakene 1- 8 blir tatt til orientering

EVENTUELT

Ingen saker var meldt i forkant.

Representantskapet drøfta igjen dette med lang reisetid og bruk av fjernmøte. Alle kommunane har i dag skaffa tekniske hjelpemidlar slik at det skulle vere mogeleg å sjå, høyre og kommunisere med kvarandre, sjølv om alle ikkje er i same lokale. Nokre representantar meinte at det var viktig med personleg frammøte, men at dette kunne vere aktuelt for dei med lang veg. Det var usikkert om dette kunne nyttast for denne type møte. Dagleg leiar undersøker saka.

Representantskapet etterlyste fjorårets ønske om tema/føredrag i tilknytning til møtet. For møtet i år hadde dagleg leiar meint at dei nye rettleiarane og framlegg til ny kommunelov var årts tema. Utvalsleiar gjorde framlegg om at representantane kunne komme med framlegg til tema, innan utgangen av 2018, på aktuelle tema til neste års møte.

Møtedato neste år: måndag 29.04.19.

Aksdal, 23. april 2018


Olav Haugen (sign.)
representantskapsleiar


Toril Hallsjø
dagleg leiar

Representantskapsmøteprotokoll for Haugaland Vekst IKS

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 27.04.18
Journalført:
Arkivkode: 217

Den 20. april 2018 ble det avholdt representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS, i Hemmingstad Kultursenter, Haugesund. Møtet startet 8:30

Tilstede:

Haugesund kommune v/
Tysvær kommune v/
Bokn kommune v/
Karmøy kommune v/
Vindafjord kommune v/
Etne kommune v/
Sauda kommune v/
Suldal kommune v/
Sveio kommune v/
Rogaland Fylkeskommune v/

Arne-Christian Mohn (May Britt Vihovde fra kl 10:00)
Sigmund Lier
Tormod Våga
Jarle Nilsen
Ole Johan Vierdal
Siri Klokkestuen
Rune Kloster Tvedt (e.f)
Gerd Helen Bø
Jorunn Skåden
Astrid Furumo

Administrasjonen

Tormod Karlsen
Inger Kallevik Haavik
Arvid Nesse

Forfall

Marte Eide Klovning

I tillegg møtte følgende:

- Styret ved styreleder Ole Bernt Thorbjørnsen, styremedlemmene Linda Christine Olsen, Kristin Marie Dahle og Peter O. Lura samt ansattes tillitsvalgt Ronny Sætre.
- Rådmennene Sigurd Eike, Jan Erik Nygård, Kristian Birkeland, Pål Nygård, Øyvind Valen og Jostein Førre.
- Toril Hallsjø fra Haugaland Kontrollutvalgssekretariat.

Til behandling forelå:

Sak 1/17 Valg av møteleder

Til møteleder ble Jarle Nilsen enstemmig valgt.

Sak 2/17 Godkjenner av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

Sak 3/17 Behandling av årsregnskap 2017

Representantskapet godkjenner styrets framlagte årsregnskap for 2017.

Sak 4/17 Framtidig organisering av Haugaland Vekst

Representantskapet fattet følgende vedtak:

1. "Nye Haugaland Vekst" etableres som en slagkraftig aktør for regional utvikling på Haugalandet med virkning fra avtalt dato i løpet av 2018.
2. Ambisjonsnivået til organisasjonen skal til enhver tid bygges på uttalte målsettinger om utvidet regionalt samarbeid og samhandling samt gjennomføring av vedtatt regional utviklingsplan.
3. Selskapet finansieres med et årlig bidrag fra eierkommunene på 6,1 millioner kroner. Årlig sats settes til kr 50.000 per år per kommune samt kr 45 per innbygger per år. I tillegg legges det inn følgende faktorer ved beregning av årlig innbetaling:

Haugesund kommune	1,4
Karmøy kommune	1,0
Tysvær kommune	1,0
Bokn kommune	1,0
Sveio kommune	1,0
Vindafjord kommune	0,6
Etne kommune	0,6
Sauda kommune	0,6
Suldal kommune	0,6
Utsira kommune	0,5

Det forutsettes at satsene skal indeks-justeres. Rogaland og Hordaland fylkeskommuner søkes om med-finansiering.

4. Selskapet fortsetter eksisterende organisering som Interkommunalt selskap. Nåværende avtaler mellom eierne og selskapet oppdateres i henhold til endret mandat.
5. Styret bes utarbeide reviderte avtaler og forslag til felles saksutredning som kan benyttes ved beslutninger i kommunestyrene.
6. Nye Haugaland Vekst og ambisjonsnivå evalueres innen våren 2020.

Det forelå ingen flere saker til behandling. Møtet hevet kl 10:15.

Haugesund den 20.04.2018

Representantskapet for Haugaland Vekst IKS


Jarle Nilsen


Sigmund Lier


May Britt Vihovde

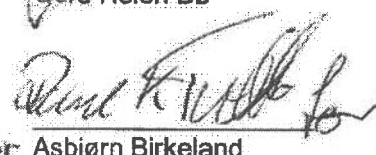

Tormod Våga


Jorunn Skåden


Gerd Helen Bø


Ole Johan Vierdal


Siri Klokkestuen


Asbjørn Birkeland


Astrid Furumo

HIM
Telefon 52 76 50 50
Telefax 52 76 50 51
e-post: him@him.as



Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 20.04.18
Journalført: 18/127/øgl
Arkivkode: 217

Representantskapet

Skjold 19.04.18

INNKALLING TIL MØTE 23.05.18 I REPRESENTANTSKAPET HAUGALAND INTERKOMMUNALE MILJØVERK

Det innkalles til møte i representantskapet for Haugaland Interkommunale Miljøverk, jf. §8 i loven og §10 i vedtekten. **Møtet holdes onsdag 23.05.18 kl 15.00-17.00 på Toraneset Miljøpark.**

Saksdokumentene blir sendt ut i uke 19. Dersom noen ikke kan møte, ber vi om å bli varslet snarest over tlf 52 76 50 50 eller e-post: gro.staveland@him.as

Følgende representanter innkalles:

Bokn	Kari Christensen
Bokn	Kjetil Vatnaland
Etne	Ordfører Siri Klokkestuen
Etne	Varaordfører Ingemund Berge
Haugesund	Gudrun Caspersen
Haugesund	Nini Hæggernes
Haugesund	Synnøve Lunde
Haugesund	Arne Trygve Løvvik
Tysvær	Ordfører Sigmund Lier (meldt forfall)
Tysvær	Varaordfører Ola S. Apeland
Vindafjord	Ordfører Ole Johan Vierdal
Vindafjord	Varaordfører Steinar Skartland

Innkallingen sendes også til:
Haugaland kontrollutvalgssekretariat
Styreleder i HIM, Arild Karlsen

Varamedlemmer som varsles og kan bli innkalt ved forfall:

Bokn	Jørgen Thuestad
Etne	Mette Heidi Bergsvåg Ekrheim
Haugesund	Tor Inge Eidesen
Tysvær	Anita Halsnes (innkalles til møtet)
Vindafjord	Wenche Sandbekken Lilleland

Følgende deltakerkommuner er varslet:

Bokn kommune, ordføreren
Etne kommune, ordføreren
Haugesund kommune, ordføreren
Tysvær kommune, ordføreren
Vindafjord kommune, ordføreren

Innkalling

Evt. merknader til innkallingen

Valg av protokollfører

Valg av 2 representanter til å signere protokollen

Godkjenning av saksliste

Referat- og orienteringssaker

18.01 Protokoll fra møte i Representantskapet 29.11.17

18.02 Orientering om drift i HIM IKS og HIM Transport AS samt Strategisk plan for HIM IKS
v/adm.dir. Gro Staveland

18.03 Orientering om regnskap 2017 samt andre nøkkeltall ved økonomileder Knut Arvid
Hagenberg

Vedtakssaker:

18.04 Årsmelding og regnskap 2017

18.05 Valg av styre i HIM for perioden 2018-2020

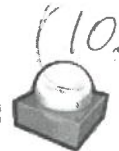
Sigmund Lier
Leder i representantskapet



Gro Staveland
Adm direktør

Emne **eINFO 18/1 Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen**
Avsender Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) <post@nkrf.no>
Avsender Bjørn Bråthen <bjorn.brathen@nkrf.no>
Mottaker Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) <post@nkrf.no>
Dato 08.01.2018 11:34

roundcube



Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 08.01.18
Journalført: 18/004/094
Arkivkode: 152

eINFO



Til NKRFs bedriftsmedlemmer

Ny eINFO er tilgjengelig på NKRFs lukkede medlemssider → (www.nkrf.no/medlemssider).

eINFO 18/1 Redegjørelse for likestilling mv. i årsberetningen

Kommuner og fylkeskommuner har fortsatt plikt til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen. Dette ble resultatet etter at Stortinget i desember sluttet seg til et representantforslag.

Plikten til å redegjøre for likestilling og diskriminering i årsberetningen ble opprinnelig vedtatt opphevet som følge av ny likestillings- og diskrimineringslov, som trådte i kraft 1. januar 2018. Dette ble tolket å få betydning allerede fra årsberetningene for 2017, og Foreningen og god kommunal regnskapsskikk (GKRS) fulgte opp med å oppheve punkt 3.2.1 nr. 4 og 5 i KRS nr. 6 Noter og årsberetning.

På bakgrunn av et representantforslag, som ble vedtatt i Stortinget i desember, ble redegjørelsesplikten likevel videreført.

GKRS har reversert opphevelsen av de aktuelle punktene KRS nr. 6 Noter og årsberetning og justert dem i samsvar med kommuneloven.

Revisor må som tidligere påse at de pliktige redegjørelsene er gitt i årsberetningen, men vil ikke ha noe ansvar for å vurdere innholdet i redegjørelsene (utover en vurdering av konsistensen med regnskapet).

Les hele eINFO 18/1 [her >>](#)

Ha en god dag!

Vennlig hilsen
Norges Kommunerevisorforbund
Telefon 23 23 97 00
Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Org.nr.: 975 450 694 MVA
www.nkrf.no



Ta miljøhensyn – vurder om du virkelig må skrive ut denne e-posten!

Politikere står fritt til å fortelle fra møter bak lukkede dører

Kommunal Rapport - publisert 05.02.18

BERNT SVARER. Ordfører kan ikke pålegge politikere taushet om hva som er diskutert i et lukket politisk møte, utover det som følger av lov, slår jusprofessor Jan Fridthjof Bernt fast.

I et kommunestyremøte fikk representantene seg forelagt et krav om å undertegne en taushetserklæring før behandlingen startet. Møtet gjaldt oppsigelse av rådmann. Det har i etterkant også kommet fram at det under møtet ble foretatt en «prøveavstemning», som viste at flere var imot en slik oppsigelse. Etter at disse ble gjort gjenstand for belæring, ble det tilslutt fattet et enstemmig vedtak.

Spørsmål 1

Kan en ordfører pålegge kommunestyrerepresentantene å undertegne en erklæring om taushetsplikt i et møte, ut over den generelle taushetsplikt de allerede har som folkevalgte? Er en slik underskrevet taushetsplikt bindende for representantene under enhver omstendighet?

Bernt svarer

Vervet som folkevalgt er et personlig tillitsverv, og det er en sak mellom den folkevalgte og dem som har valgt ham eller henne, hvordan vervet utføres. Det betyr at en folkevalgt ikke kan instrueres, heller ikke om hva han eller hun forteller eller uttaler til media eller andre, verken av ordfører, administrasjonen eller av kommunestyret eller annet folkevalgt organ. Dette gjelder også der et møte i et folkevalgt organ holdes for lukkede dører.

Folkevalgte vil bare ha taushetsplikt så langt dette følger av bestemmelsen i forvaltningsloven § 13. Dette gjelder da konkrete opplysninger som kommer frem i saksdokumenter eller i møtet; om forretningshemmeligheter for private som andre vil kunne utnytte i konkurranse med vedkommende, eller om «personlige forhold» av privat karakter, **altså ikke om hvordan kommunale saksbehandlere og tjenesteytere utfører sine arbeidsoppgaver.**

Det er ordførers og rådmannens ansvar å gjøre de folkevalgte oppmerksom på om det fremkommer opplysninger som er omfattet av denne taushetsplikten. Pålegg om taushetsplikt som går ut over dette, er derimot klart ulovlig. Dette gjelder også pålegg om å skrive under taushetsløfte i mer generell form om alt som har kommet frem ved behandlingen av en sak. Slike erklæringer har ingen bindende kraft for den enkelte folkevalgte.

Det kan være gode grunner for å være tilbakeholden med å gå ut i det offentlige rom med opplysninger og synspunkter som kommer frem i et lukket møte om en slik sensitiv sak, men så lenge det ikke er tale om opplysninger av direkte personlig karakter, i praksis om helseforhold eller andre private problemer, er det i siste instans **opp til den enkelte folkevalgte å avgjøre – ut fra politiske og etiske vurderinger – hva han eller hun vil fortelle sine velgere** om det som har fremkommet og skjedd.

Spørsmål 2

Er en slik «prøveavstemning» innenfor det som loven anser som forsvarlig saksbehandling i et møte, som verken er innkalt på lovlig måte, eller hvor representantene har fått anledning til å sette seg inn i saken på forhånd?

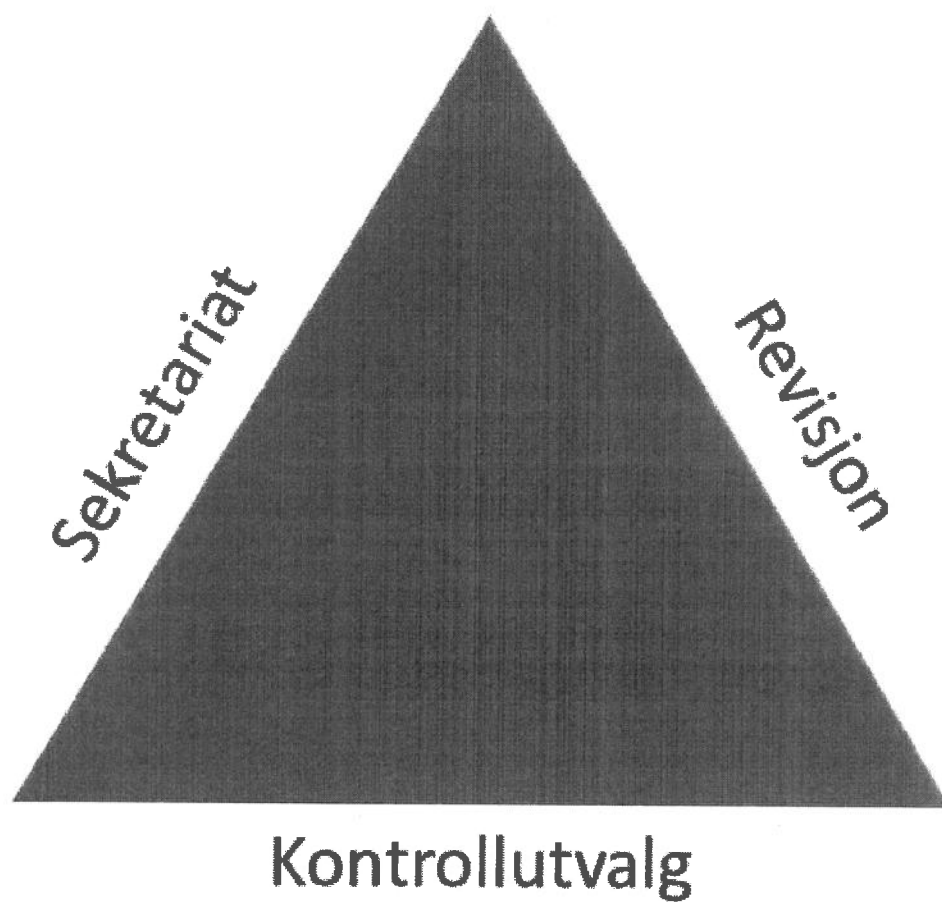
Bernt svarer

«Prøveavstemninger» er en ganske vanlig fremgangsmåte i kollegiale organer. Noen ganger brukes det for å avklare hvor mye støtte ulike alternative forslag til vedtak har blant medlemmene, slik at det er mulig for disse å vurdere om de vil samle seg om færre forslag. I andre situasjoner – slik som denne – kan begrunnelsen være at man ikke ønsker at et vedtak i en vanskelig sak skal treffes med knapt flertall, og at man ønsker å vise at i siste omgang står alle medlemmer bak det vedtaket som det viste seg hadde størst tilslutning. Prøveavstemningen kan også være utgangspunkt for en fortsatt debatt, med sikte på å få medlemmer som har stemt mot et bestemt forslag, til å endre standpunkt.

Dette er en helt legitim fremgangsmåte. Rent teknisk er en slik «prøveavstemning» ikke en votering i kommunelovens forstand, men en form for meningsytring fra medlemmene som ledd i saksbehandlingen i organet. I møteboken bør det angis at man har holdt prøveavstemning og hva som var temaet, men utfallet av denne skal ikke protokolleres.

Når man velger denne fremgangsmåten, er det ofte en underforstått forventning om at man ikke i ettertid skal fortelle om utfallet av denne, eller om egen eller andres stemmegiving. Men de folkevalgte kan heller ikke pålegges taushetsplikt om dette.

Veileder for god skikk og praksis for
kontrollutvalgssekretariatene



Innhold

Veileder for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene	1
0) Forord	3
1) Innledning	4
2) God skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene	5
3) Kort om kontrollutvalgssekretariat og deres mandat	5
4) Bestiller-utførermodellen	7
5) Arbeidsdeling i bestiller- utførermodellen - Sekretariatets arbeidsoppgaver	7
5.1 Administrasjon	8
5.2 Saksbehandling	9
5.3 Utredning	10
5.4 Rådgivning	13
5.5 Koordinere	14
6) Overordnede anbefalinger	14

Veileder

Hva kan kontrollutvalget forvente
av oppgaveutførelse og kompetanse
fra sekretariatet



FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN



Innholdsfortegnelse:

1.	Arbeidsgruppens sammensetning og mandat.....	2
2.	Bakgrunn	2
3.	Innledning	3
3.1.	Lovkrav	3
3.2.	Kontrollutvalgsboken	3
3.3.	Lovutvalget (NOU 2016:4) om sekretariatene	5
4.	Oppgaveutførelse	5
4.1.	Tilgjengelighet og bemanning	5
4.2.	Kontrollutvalget som oppdragsgiver	6
4.3.	Analyse og plan for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll	6
4.4.	Bestiller/utfører modell	8
4.5.	Forberedelse av møte i kontrollutvalget	10
4.6.	Saksbehandling	12
4.7.	Utsending av møteinnkalling	14
4.8.	Avvikling av møte i kontrollutvalget	15
4.9.	Etterarbeid etter møte i kontrollutvalget	15
4.10.	Henvendelser til kontrollutvalget	16
4.11.	Valg av revisjonsordning	16
4.12.	Valg av revisor	17
4.13.	Valg av sekretariatsordning	18
4.14.	Valg av sekretær	19
4.15.	Årsmelding for kontrollutvalget	19
4.16.	Folkevalgtopplæring for kontrollutvalget	19
4.17.	Målform	21
5.	Aktuelle lenker	21

Forslaget til ny kommunelov bidrar til styrket egenkontroll | Norges Kommunerevisorforbund

NKRF er i all hovedsak fornøyd med regjeringens forslag, som støtter opp om mange av forbundets synspunkter.

Forslaget til ny kommunelov bidrar til styrket egenkontroll

19.03.2018

NKRF er i all hovedsak fornøyd med regjeringens forslag, som støtter opp om mange av forbundets synspunkter.



Kommunal- og moderniseringsminister
Monica Mæland (H)
Foto: KMD/Flickr

Kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland (H) presenterte forslaget til ny kommunelov fredag 16. mars. Hun framhevet at forslaget legger opp til å lovfeste det kommunale selvstyret. Forslaget framstår som modernisert med klart språk og lettere tilgjengelig enn dagens lov, som etter hvert bærer preg av å være «flikket» en del på siden den trådte i kraft i 1993.

Styreleder Per Olav Nilsen i NKRF er i all hovedsak fornøyd med forslaget. NKRF vil imidlertid følge opp en del forhold i forbindelse med Stortingets behandling av lovforslaget, og ikke minst i det påfølgende forskriftsarbeidet.

Økonomiforvaltning mv.

Av viktige forslag knyttet til bestemmelser om økonomiforvaltning mv. kan nevnes at regjeringen foreslår å utvide låneadgangen, ved at det åpnes for å lånefinansiere investeringstilskudd til andre kommuner og kommunalt eide selskaper på områder hvor kommunene har et lovpålagt ansvar. Det foreslås imidlertid en beløpsmessig begrensning i kommunens låneadgang ut fra eierandel.

NKRF er tilfreds med at regjeringen følger opp lovutvalgets forslag til en klarere beregningsmodell for minste tillatte låneavdrag. NKRF har ved flere anledninger tatt opp med departementet at dagens regulering gir grunnlag for flere ulike beregningsmodeller, og at en modell lik den regjeringen nå foreslår gir en mer forsvarlig avdragsprofil på kommunens lånegjeld.

Vi noterer også at regjeringen, i tråd med vår høringsuttalelse, foreslår å begrense låneadgangen ved innfrielse av garantiansvar til kausjoner.

Regnskapsrevisjon

Lovforslaget er i all hovedsak i samsvar med NOU-en. I høringsuttalelsen viste NKRF til pågående arbeid med ny revisorlov og viktigheten av at det ikke blir unødvendige forskjeller i reglene om revisjon i kommuneloven og revisorloven. NKRF ser derfor positivt på at departementet signaliserer at det kan bli aktuelt med en nærmere vurdering av disse bestemmelsene i forbindelse med endringene i revisorloven.



Styreleder Per Olav Nilsen, NKRF

NKRF er også tilfreds med den foreslåtte utvidelsen av regnskapsrevisors oppgaver når det gjelder bevilgningskontroll og forenklet etterlevelseskontroll. Vi støtter regjeringen i at disse oppgavene må utvikles nærmere gjennom god kommunal revisjonsskikk.

Forvaltningsrevisjon

Regjeringen foreslår, i strid med NKRFs høringsuttalelse, å oppheve dagens krav om årlig forvaltningsrevisjon. Dette begrunnes med at det må være rom for at omfanget av forvaltningsrevisjon kan tilpasses til den enkelte kommunen, ut i fra kommunens størrelse, kompleksitet og risikoforhold. Det presiseres imidlertid viktigheten av at kommunene gjennomfører forvaltningsrevisjon regelmessig. Det presiseres også at kravet om en plan for forvaltningsrevisjon må forstås som et krav om å gjennomføre forvaltningsrevisjoner.

Sertifisering av revisor. Nasjonal kvalitetskontroll

Lovforslaget slutter seg i hovedsak til lovutvalgets vurderinger om ikke å innføre lovbestemt sertifisering av kommunale revisorer og en statlig tilsynsordning. Videre sies det at det er behov for mer utredning dersom en nasjonal kvalitetskontrollordning skal innføres. Dette er temaer som NKRF vil ha til vurdering i det videre arbeidet med lov og forskrift.

Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet

Regjeringen foreslår å øke minste antall medlemmer i kontrollutvalget fra tre til fem. Dessuten foreslås det en ny bestemmelse om at lederen av kontrollutvalget ikke kan være medlem av samme parti som ordføreren. Valgbarhetsreglene foreslås utvidet i tråd med lovutvalgets forslag. Dvs. at personer som har en ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen har eierinteresser i, ikke vil være valgbar til kontrollutvalget.

Regjeringen foreslår ingen endringer i kontrollutvalgssekretariatets oppgaver eller hvem som kan være sekretariat for kontrollutvalget. Det foreslås heller ingen formelle krav til sekretariatets kompetanse eller krav til størrelsen på sekretariatet.

Flere høringsinstanser hadde innvendinger mot lovforslagets omtale av grensegangen mellom sekretariatets og revisjonens oppgaver. NKRF er tilfreds med at dette klargjøres i lovproposisjonen, hvor det bl.a. sies *at lovforslaget, som er en videreføring av gjeldende rett, ikke forbyr sekretariatet å innhente informasjon og vurdere denne opp mot et regelverk, vedtak og liknende. Det vil tvert imot kunne være saker eller sakstyper hvor dette er en naturlig arbeidsoppgave for sekretariatet.*

Kommunenes styring og kontroll med ekstern virksomhet

Regjeringen foreslår å lovfeste krav om eierskapsmelding. Meldingen skal inneholde en oversikt over alle kommunens aksjeselskaper, interkommunale samarbeid etter IKS-loven, samvirkeforetak, kommunale oppgavefelleskap, vertskommunesamarbeid og kommunale foretak (men ikke stiftelser). Eierskapsmeldingen bør inneholde kommunens overordnede prinsipper for eierstyring og prinsippene for eierstyringen av den enkelte enhet, formålet med den enkelte enhet samt en omtale av virksomheten i hver enhet.

NKRF støtter regjeringen i at det er behov for å styrke kommunens kontroll med ekstern virksomhet som utfører kommunale oppgaver. Sammenliknet med gjeldende rett foreslås innsynsretten til også å omfatte andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen.

Innsynsretten skal omfatte all informasjon som er nødvendig for at kommunen skal kunne kontrollere at selskapets forpliktelser etter kontrakten blir oppfylt. Dette vil omfatte selskapets overholdelse av både kommuneplikter og aktørplikter. Den lovfestede innsynsretten bør imidlertid begrenses til det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten er oppfylt. Dersom det er ønskelig eller behov for innsyn i andre forhold, må det derfor spesifiseres i avtalen. Innsynsretten må også begrenses til kun å omfatte de delene av virksomheten som utfører et oppdrag for kommunen. Retten åpner opp for inspeksjoner som er nødvendige for å kontrollere at kontrakten blir oppfylt og at kommuneplikter og aktørplikter i lovverket blir oppfylt.

Regjeringen foreslår at kravet om god kommunal revisjonsskikk også vil gjelde for eierskapskontrollen. Dette innebærer at det kun vil være revisor som kan utføre eierskapskontroll på vegne av kontrollutvalget. Kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatet vil imidlertid på sin side ha som oppgave å planlegge og bestille eierskapskontroller, slik arbeidsdelingen etter gjeldende rett er for forvaltningsrevisjoner. Forslaget begrunnes med at det vil bidra til å styrke kvaliteten på eierskapskontrollen samtidig som den gir en klarere rollefordeling.

Internkontroll

Den foreslåtte internkontrollbestemmelsen er mer omfattende og detaljert enn dagens bestemmelse. Intensjonen med den nye bestemmelsen er at denne i hovedsak skal erstatte internkontrollbestemmelser i særlovgivningen. I lovproposisjonen sies det at forslaget må inkludere en oppheving av de fleste internkontrollbestemmelser med kommuneplikter i særlovgivningen.

Kommunedirektøren, som er lovforslagets betegnelse på administrasjonssjefen (rådmannen), er ansvarlig for internkontrollen, og skal minst én gang i året rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn.

Statlig tilsyn

Det foreslås at kommunene får partsrettigheter i alle faser av et tilsyn. Fylkesmannen får en tydeligere rolle i å følge opp og ha dialog med kommunene. Det legges også opp til en sterkere samordning mellom det statlige tilsynet og kommunenes egenkontroll. NKRF er tilfreds med at statlige tilsynsmyndigheter gis en plikt til å ta hensyn til det samlede statlige tilsyn med den enkelte kommune og fylkeskommune, og til relevante forvaltningsrevisjonsrapporter i sin planlegging, prioritering og gjennomføring av tilsyn. Videre skal tilsynsmyndighetene ikke prioritere et tilsyn med samme tema som er planlagt eller nylig gjennomført forvaltningsrevisjon, med mindre det foreligger særlige grunner.

Relaterte artikler:

- En ny og moderne kommunelov (KMD)
- Prop. 46 L (2017–2018) Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) (KMD)
- NOU 2016: 4 Ny kommunelov
- NKRFs høringsuttalelse til NOU 2016: 4 Ny kommunelov

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnr.
Kontrollutvalet	14.05.18	03/18
Formannskapet	05.06.18	
Kommunestyret	20.06.18	

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	212	

ETNE KOMMUNE - UTTALE TIL ÅRSREKNESKAPEN FOR 2017

Vedlegg:

1. Framlegg til uttale frå kontrollutvalet til årsrekneskapen 2017
2. Revisjonsmelding for 2017 frå Deloitte AS, datert 18.04.18
3. Revisjonsrapport – brev nr. 3 frå Deloitte AS
4. Hovudoversyn – rekneskapen 2017
5. Årsmelding 2017 (eige hefte)

Innleiing

Vedlagt følgjer hovudoversyn over årsrekneskap til Etne kommune for 2017, signert revisjonsmelding og revisjonsrapport frå Deloitte AS (vedlegg 2 og 3) og framlegg til uttale frå kontrollutvalet (vedlegg 1). Forutan revisor vil rådmann og/eller økonomisjef delta under handsaminga av saka.

Bakgrunn

Det går fram av føreskrift om kontrollutval § 7 at kontrollutvalet skal gi uttale om årsrekneskapen:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret eller fylkestinget. Uttalelsen avgis til kommunestyret eller fylkestinget. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet / kommunerådet eller fylkesutvalget/fylkesrådet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget.

Det er ikkje eit krav om at kontrollutvalet handsamer årsmeldinga, men denne skal følgje med som sakstilfang til saka, og det skal merkast om det er vesentlege avvik mellom årsmeldinga og rekneskapen.

Kommunestyret skal vedta både årsrekneskap og årsmelding i same møte. Årsrekneskapen skal vedtakast etter innstilling frå formannskapet. Om årsrekneskap og årsmelding (for kommuner og fylkeskommuner) står det følgjande i Forskrift om årsrekneskap og årsberetning § 10:

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget sjølv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsregnskapet skal være avlagt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

Etter forskrifta § 8 skal også kontrollutvalet sjå etter at revisjonen sine merknader (i revisjonsmelding og/eller i årsoppgjersbrev/notat) blir følgt opp.

Grunnlag for kontrollutvalet sin uttale

Grunnlaget for handsaminga i kontrollutvalet er Etne kommune sitt avlagde årsrekneskap for 2017 og notar, revisjonsmeldinga og rådmannen si årsrapport.

Årsrekneskapen

Rekneskapen syner eit **brutto driftsresultat** (tilhøvet mellom driftsutgifter inkl. avskrivningar og driftsinntekter inkl. skatteinntekter og rammeoverføringar) på pluss 11,4 mill. kr.

Netto driftsresultat er brutto driftsresultat justert for finansinntekter og finanskostnader. Netto driftsresultat blei på pluss 9,6 mill. kr mot revidert budsjett på minus 0,8 mill. kr. Det gir et resultat på 2,6 %, som er høgare enn anbefalt nivå på 1,75 %. I fjor var resultatet 0,3 %.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene blir nytta som et mål på økonomisk handlingsfridom. Teknisk berekningsutval (TBU) anbefaler at denne storleiken over tid bør liggje på rundt 1,75 prosent. Kommunen sitt snittdriftsresultat for 2017 er dermed godt øve TBU sitt anbefalte nivå.

Rekneskapstall for kommunane generelt viser også ein forbetring av driftsresultata frå året før. Betringa i driftsresultatet skyldast fyrst og fremst den gode skatteveksten i kommunesektoren. Netto driftsresultata varierte frå 30 % til minus 4 %. For Haugalandskommunane blei snittet 5 %, då med variasjon frå øve 8 % (Suldal og Tysvær) til 1,1 % (Saude).

Sum utgifter i investeringsrekneskapen i 2017 er på 122,8 mill. kr. Justert for finanstransaksjonar og inntekter er finansieringsbehovet på 98,5 mill. kr. Investeringsrekneskapen er gjort opp i balanse.

Totalt sett er rekneskapen gjort opp med eit rekneskapsmessig mindreforbruk (driftsoverskot) på 8,1 mill. kr.

Notar

For at rekneskapen skal gje brukarane så god informasjon som mogleg er det viktig at tala i rekneskapen blir supplerte med notar som gjev tydeleg henvisning til kva element i årsrekneskapen dei knyter seg til. Vidare er det i KRS (kommunal rekneskapsstandard) nr 6 lista opp ei rekkje notar som bør vera med i rekneskapen. Notane som er utarbeidde til rekneskapen i år er dei same som tidligare år.

Årsmelding

Etter lova skal det leggjast fram ei årsmelding som skal gi opplysningar om tilhøve som ikkje går fram av rekneskapen og som er viktige i vurderinga av kommunen si økonomiske stoda og resultatet av verksemda, samt om andre forhold av vesentleg tyding for kommunen.

Årsmeldinga skal i følgje årsrekneskap- og årsberetningsforskrifta vere klar innan 31. mars.

Det er krav om at rådmannen skriv noko om kva som er gjort eller om dei planar som er laga innanfor arbeidet med **eigenkontroll** og arbeidet med å heve **etikken** i kommunen. Det skal også skrivast noko om faktiske tilstand når det gjeld **likestilling** i kommunen.

Årsrapporten gir utfyllande opplysningar til det talmateriale som går fram av rekneskapen. Forklaringar på avvik er gjort nærare greie for i rapporten.

I årsmeldinga har rådmannen mellom anna følgjande kommentar om økonomien:

Etne kommune fekk eit godt økonomisk resultat i 2017 med eit samla mindreforbruk på vel 8,1 millionar. Netto driftsresultat blei på 9,578 millionar (2,65 %), vel 8,8 millionar betre enn opphavleg budsjettert. Dette er godt over kommunen si målsetting på 1,75 %, men under snittet for landet (3,8 %). Betre skatteinngang for både kommunen og landet enn venta, lågare pensjonsutgifter, lågare renteutgifter og høgare konsesjonskraftinntekter er dei største forklaringsfaktorane til at resultatet blei betre enn venta.

Ved utgangen av 2017 hadde kommunen 306 årsverk. Tal årsverk har blitt noko styrka i 2017. Likevel har kommunen brukt mindre til lønn enn budsjettert. Det var gitt eit generelt innsparingskrav i budsjettet, og oppmoda om å halde stillingar vakante. Tala viser at dette har blitt følgt opp i praksis. Sjukefråveret har i 2017 hatt ein oppgang frå 5,6 % til 6,9 %. Sjølv med ein oppgang ligg me lågt i forhold til landsgjennomsnittet, og blant dei lågaste i distriktet.

Generelt om innhaldet i ei revisormelding

Atterhald vert brukt når revisor ønskjer å gjera kommunestyret merksam på forhold som påverkar revisor sin konklusjon på den totale rekneskapen. Presisering vert brukt når revisor ønskjer å gjera kommunestyret merksam på forhold som ikkje påverkar revisor sin konklusjon om rekneskapen totalt.

I årsoppgjersbrev kan revisor komme med merknader om forhold som er av ein slik karakter at han finner grunnlag for å kommentere det/de. Rådmannen skal då ha hatt høve til å gi sin uttale.

Revisor si revisjonsmelding

Revisjonen har lagt fram si revisjonsmelding rett etter fastsett frist 15. april. Revisor har avlagt så kalla rein melding, dvs. utan atterhald eller presiseringar.

Revisor konkludera med at:

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen per 31. desember 2017, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

.....

- dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.*
- at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.*
- leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.*

Revisor har i tillegg til meldinga, også komme med ei revisjonsrapport (brev nr 3). I revisjonsrapporten har revisor gitt utfylgjande informasjon om deira arbeid. Det er igjen peika på avvik når det gjeld reiserekningar. Ho vil kunne utdjupe innhaldet/svare på spørsmål i møtet. Utvalet må vurdere om dei igjen ønskjer ei tilbakemelding frå administrasjonen om det som er peika på i revisjonsrapporten.

Meldinga frå revisor dannar grunnlaget for om den oppfølginga kontrollutvalet eventuelt må foreta i medhald av føreskrifta § 8. Kontrollutvalet må vurdere om dei vil ha tilbakemelding frå administrasjonen på merknaden i meldinga eller noko av det revisjonen tar opp i møtet.

Kontrollutvalet sin uttale

Vedlagt saka følgjer sekretariatet sitt framlegg til uttale til årsrekneskapen (vedlegg 1).

Kontrollutvalet må vurdere om det er forhold i årsrekneskapen dei vil kommentere i sin uttale til kommunestyret, basert på dokumenta i saka og orienteringa gjeve i møtet.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalet i Etne vedtek uttale til årsrekneskapen 2017 slik den ligg føre/med desse endringane/tillegga.

Aksdal, 07.05.18



Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

Til kommunestyret i Etne

Kontrollutvalet sin uttale om Etne kommune sin årsrekneskap for 2017

Innleiing

Kontrollutvalet har i møte den 14.05.18, sak 3/18 handsama Etne kommune sin årsrekneskap for 2017.

Rekneskapen består av driftsrekneskap, investeringsrekneskap, balanserekneskap, økonomiske oversyn, noteopplysningar og pliktige budsjettopplysningar.

Grunnlaget for uttalen

Grunnlaget for handsaminga har vore den avlagde årsrekneskapen med notar, revisjonsmeldinga, revisor sitt årsoppgjersbrev og rådmannen sin årsrapport. I tillegg har revisor, rådmann og rekneskapsansvarleg supplert kontrollutvalet med munnleg informasjon om aktuelle problemstillingar under handsaminga av årsrekneskapen i kontrollutvalet.

Kontrollutvalet sin uttale:

Etne kommune sin årsrekneskap for 2017 er gjort opp med eit rekneskapsmessig mindreforbruk/overskott på 8,1 mill. kroner.

Kontrollutvalet har merka seg at rekneskapen viser eit netto driftsresultat på 9,6 mill. kroner. Det utgjer 2,6 %, som er betre enn i fjor (0,3 %) og øve anbefalt nivå på 1,75 %.

Under tilvising til utvalet sin eigen gjennomgang av dokumenta og revisjonsmeldinga, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen totalt sett gjer eit forsvarleg uttrykk for resultatet av kommunen si verksemd for 2017 og for kommunen si økonomiske stode pr. 31.12.17.

Ut over ovannemnde har ikkje kontrollutvalet merknader til Etne kommune sin årsrekneskap for 2017.

Etne, 14.05.18

Ståle Tungesvik
Leiar av kontrollutvalet

Kopi: Formannskapet

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 19.04.18
Journalført: 18/125/ogk
Arkivkode: 212

Til kommunestyret i Etne kommune

MELDING FRÅ UAVHENGIG REVISOR

Uttale om årsrekneskapen

Konklusjon

Vi har revidert årsrekneskapen for Etne kommune som viser kr 274 114 240 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 8 151 123. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2017, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen og noter til årsrekneskapen, medrekna eit samandrag av viktige rekneskapsprinsipp.

Etter vår meining er årsrekneskapen som følgjer med, gitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til kommunen per 31. desember 2017, og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen, i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna dei internasjonale revisjonsstandardane (ISA-ane). Våre oppgåver og plikter etter desse standardane er beskrivne under overskrifta *Revisors oppgåver og plikter ved revisjon av årsrekneskapen*. Vi er uavhengige av kommunen slik det er krav om i lov og forskrift, og har overhalde dei andre etiske pliktene våre i samsvar med desse krava. Etter vår oppfatning er innhenta revisjonsbevis tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Ytterlegare informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarleg for ytterlegare informasjon. Ytterlegare informasjon består av informasjon i kommunens årsrapport, men ikkje årsrekneskapen og revisjonsmeldinga.

Vår uttale om revisjonen av årsrekneskapen dekkjer ikkje slik ytterlegare informasjon, og vi attesterer ikkje denne informasjonen.

I samband med revisjonen av årsrekneskapen er det oppgåva vår å lese den ytterlegare informasjonen for å vurdere om det er vesentleg inkonsistens mellom den og årsrekneskapen eller kunnskap vi har opparbeidd under revisjonen, eller om den tilsynelatande inneheld vesentleg feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den ytterlegare informasjonen inneheld vesentleg feilinformasjon, ville vi rapportert om det. Vi har ikkje noko å rapportere i så måte.

Administrasjonssjefen sitt ansvar for årsrekneskapen

Administrasjonssjefen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen i samsvar med lov og forskrifter, derunder for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg. Administrasjonssjefen er også ansvarleg for slik intern kontroll han finn naudsynt for å kunne utarbeide et årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta.

Revisor sine oppgåver og plikter ved revisjonen av årsrekneskapen

Vårt mål med revisjonen er å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen totalt sett ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, verken som følgje av feil eller misleg framferd, og å gi ei revisjonsmelding som gir inneheld vår konklusjon. Tryggande sikkerheit er ein høg grad av tryggleik, men ingen garanti for at ein revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, alltid vil avdekke vesentleg feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følgje av misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Feilinformasjon blir vurdert som vesentleg dersom han, åleine eller samla, innanfor rimeleg grenser kan forventast å påverke økonomiske avgjerder som brukarane tar basert på årsrekneskapen.

Som del av ein revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Noreg, og ISA-ane, utøver vi profesjonelt skjønn og viser profesjonell skepsis gjennom heile revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoane for vesentleg feilinformasjon i årsrekneskapen, enten det skuldast misleg framferd eller feil som ikkje er tilsikta. Vi utformar og gjennomfører revisjonshandlingar for å handtere slike risikoar, og hentar inn revisjonsbevis som er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår. Risikoen for at vesentleg feilinformasjon som følgje av misleg framferd ikkje blir avdekket, er høgare enn for feilinformasjon som skuldast feil som ikkje er tilsikta, sidan misleg framferd kan innebære samarbeid, forfalsking, bevisste utelatingar, feile presentasjonar, eller brot på interne kontrollrutinar.
- opparbeider vi oss ei forståing av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlingar som er føremålstenlege etter tilhøva, men ikkje for å gje uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll.
- evaluerer vi om rekneskapsprinsippa som er brukte, er føremålstenlege, og vurderer om rekneskapsestimata og tilhøyrande noteopplysningar som er utarbeidde av administrasjonssjefen, er rimelege.
- evaluerer vi den totale presentasjonen, strukturen og innhaldet i årsrekneskapen, og tilleggssopplysningane, og om årsrekneskapen representerer dei underliggjande transaksjonane og hendingane på ein måte som gir ei dekkande framstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalet og administrasjonssjefen mellom anna om det planlagde omfanget av revisjonen og til kva tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utvekslar også informasjon om tilhøve av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, samt om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Utsegn om andre lovmessige krav*Konklusjon om budsjett*

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikkje er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørgje for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Haugesund, 18. april 2018
Deloitte AS



Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Kopi:
Kontrollutvalet
Administrasjonssjefen

Etne kommune
Att.: Kontrollutvalget
Rådhuset

Sjoarvegen 2,
5590 Etne

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 19.04.18
Journalført: 18/126/096
Arkivkode: 212

Revisjonsrapport nr. 3
(journalføres)

17.04.2018

REVISJONSRAPPORT 2017

1 Innleiing

Vi har avslutta revisjonen av rekneskapen for 2017, og vil nytta høvet til å gje ei kort tilbakemelding om revisjonsarbeidet, og formidla observasjonar som det etter vår vurdering er viktig at leiinga i kommunen er informert om.

Vi har gjennomført dei revisjonshandlingane vi har sett som nødvendige for å få stadfesta at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentlege feil eller manglar og som grunnlag for vår revisjonsmelding.

Deloitte utfører ein risikobasert revisjon. Dette inneber at kontrollmetodar og kontrollomfang vert tilpassa risikoen i organisasjon og rutinar. Vi kartlegg og vurderer difor dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for feil i rekneskapsrapporteringa.

Vi vil presisera at det er leiinga i kommunen som er ansvarleg for å etablera og gjennomføra ein tilfredsstillande intern kontroll. Som ein del av dette skal leiinga sjå til at rekneskapsføringa er i samsvar med lover og forskrifter og at formuesforvaltninga er ordna på ein trygg måte.

Kommunen har gjennomgåande etablert tilfredsstillande rutinar, og det er ikkje avdekkja vesentlege feil eller manglar ved rekneskapsføringa eller årsrekneskapen. Vi opplever dialogen med kommunen som svært open og god, og vi har fått tilgang til all informasjon vi har bede om.

2 Revisjonen gjennom året

Ved interimrevisjonen har vi på nokre utvalde rekneskapsområde kartlagt og testa om vesentlege interne kontrollar har fungert i heile rekneskapsperioden. I tillegg har vi nytta analysar og kontrolltestar som grunnlag for å vurdere kvaliteten på rekneskapen. Vidare har vi utført kontroll av vesentlege inntekts- og kostnadspostar i rekneskapen.

Vi har ikkje avdekkja forhold som var av ein slik karakter eller storleik at dei fører til uvisse med omsyn til den framlagde årsrekneskapen.

Dokumentasjonen på årsrekneskapen som er blitt lagt fram for revisjon har hatt tilfredsstillande kvalitet.

3 Revisjonen av årsoppgjeret

Revisjonen av årsrekneskapen har i stort grad vore retta mot å verifisera balansepostane pr. 31.12.2017. Vi har lagt vekt på å kontrollere at inntekter og gjeld er fullstendige og at egedelar og utgifter er gyldige. I tillegg har vi avstemt/kontrollert større inntektspostar, som skattar, rammeoverføringer og andre statlege tilskot, og vesentlege kostnader/utbetalingar, som løn, tilskot, avdrag og avskrivningar.

4 Bokføringslova og dokumentasjon av rekneskapen

Bokføringslova (Lov 2004-11-19 nr 73) og bokføringsforskrifta (Forskrift 2004-12-01 nr. 1558) vart frå 1. januar 2011 gjeldande for kommunar og fylkeskommunar, samt kommunale og fylkeskommunale føretak. Det betyr at desse må følgja alle reglane i bokføringslova § 2 til § 14. Vidare må bokføringsforskrifta kapittel 2 til 7 følgjast.

Bokføringslova med forskrifter inneheld enkelte nye krav samt vidarefører ei rekkje krav frå tidlegare lover og forskrifter. På fleire område betyr lova ei innstramming jamført med tidlegare praksis. Bokføringslova § 4 gjev 10 grunnleggjande bokføringsprinsipp som skal følgjast. Alle betydelege balansepostar er pr 31.12.2017 tilfredstillande dokumentert.

5 Reiserekningar

Når det gjeld reiserekningar har vi gjennom vår interimrevisjon avdekka avvik. Avvika vi har funne gjeld manglande adresser for kvar ein køyrer frå og til når ein har krav på kilometergodtgjersle samt at der mangler pasasjernavn når ein får dekka km for pasasjer. I tillegg er der nokre reiserekningar som manglar formålet med reisa.

Ein reiserekning skal minst innehalde følgjande opplysningar:

- arbeidstakers navn, adresse og underskrift,
- dato for avreise og heimkomst for hver yrkes-/tjenestereise,
- formålet med reisen,
- hvilke arrangement arbeidstakeren har deltatt på
- fremstilling av reiseruten med angivelse av lokal kjøring på oppdragsstedet og årsaken til eventuelle omkjøringer, og
- totalt utkjørt distanse beregnet på grunnlag av bilens kilometerteller (evt. trip-teller) ved begynnelsen og slutten av hver yrkes-/tjenestereise.
- navn på passasjer det kreves passasjer tillegg for.

Vi tilrår og at ein ikkje godtek og registrerer reiserekningar som ikkje oppfyller lovkrava.

5 Avslutning

Dersom noko skulle vere uklårt i framstillinga ovanfor, eller at det er trong for hjelp i samband med konkretisering og gjennomføring av tilrådde tiltak eller andre forhold, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS



Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Årsrekneskap 2017



Etne kommune



ETNE KOMMUNE

trygg • raus • engasjert

MOT

Innhald

INNLEIING	3
DEN KOMMUNALE REKNESKAPEN – REKNESKAPSPRINSIPP	4
HOVUDOVERSIKTER	5
REKNESKAPSSKJEMA	9
NOTAR	13
VEDLEGG 1: DRIFTSREKNESKAPEN – DETALJAR PER ANSVARSOMRÅDE	24
ANSVAR: 1000 RÅDMANN	25
ANSVAR: 1200 LØNN OG PERSONAL	33
ANSVAR: 1400 ETNE OG VINDAFJORD IKT	34
ANSVAR: 1500 ØKONOMI	35
ANSVAR: 1600 UTVIKLING	36
ANSVAR: 1700 TENESTETORG	39
ANSVAR: 2101 ENGE SKULE	42
ANSVAR: 2103 RYGG SKULE	45
ANSVAR: 2105 SKÅNEVIK SKULE	46
ANSVAR: 2201 ENGE BARNEHAGE	48
ANSVAR: 2203 RYGG BARNEHAGE	50
ANSVAR: 2205 SKÅNEVIK BARNEHAGE	51
ANSVAR: 2300 KULTUR	52
ANSVAR: 3000 HELSE OG SOSIAL	55
ANSVAR: 3001 HS AVD.1 BISTAND OMSORG	62
ANSVAR: 3002 HS AVD.2 BISTAND OMSORG	63
ANSVAR: 3500 PLEIE- OG OMS.TENESTER, FELLE	64
ANSVAR: 3501 PLO AVD. 1 ETNE	67
ANSVAR: 3502 PLO AVD. 2 ETNE	68
ANSVAR: 3504 PLO AVD. SKÅNEVIK	69
ANSVAR: 3600 NAV KOMMUNE	71
ANSVAR: 4200 DRIFT/VEDLIKEHALD	74
ANSVAR: 5000 RÅDMANN - FINANS	83
VEDLEGG 2: INVESTERINGSREKNESKAPEN – DETALJAR PER PROSJEKT	89
VEDLEGG 3: DETALJERT BALANSEREKNESKAP	104



Innleiing

Årsrekneskapen for 2017 for Etne kommune vert med dette lagt fram.

Driftsrekneskapen er avslutta med eit netto driftsresultat på kr 9 578 003 mot justert budsjett på kr -768 562. Det rekneskapsmessige resultatet som kjem fram etter avsetjingar og bruk av avsetjingar, samt ev. inndekning av fjorårets underskot, vert på kr 8 151 123. Opphavleg budsjett var på kr 713 576.

Sum bruk av midlar var på kr 507 187 549, medan tilgang på midlar var på kr 486 224 258.

Arbeidskapitalen er auka med 39 730 976.

Rekneskapen er revidert, jf. revisjonsmelding frå Deloitte.

Etne, 08.03.2018



Pål Nygård
Rådmann



Den kommunale rekneskapen – rekneskapsprinsipp

Generelt

I samsvar med forskrifter for kommunale budsjett og rekneskap, fastsett av Kommunal- og regional departementet 15. desember 2000, fører Etne kommune sin rekneskap etter anordningsprinsippet. Det vil seie at alle kjente inntekter og utgifter vert tatt med i drift- og investeringsrekneskapen for vedkommande år, uavhengig om dei er betalt eller ikkje i rekneskapsåret.

Uteståande fordringar

Uteståande fordringar er bokført til kostpris. Etter dei kommunale rekneskapsforskriftene skal ein gå gjennom fordringane og skrive vekk krav som er uinndrivelege. Dette skal ein gjere for at balanserekneskapen skal vere mest mogleg reell.

Aksjar og partar

Aksjar og partar er oppført til opphavleg innkjøpspris.

Anleggsmidlar/driftsmidlar

Alle varige driftsmidlar med økonomisk levetid over 3 år, og med ein innkjøpspris over kr 100 000 er ført i investeringsrekneskapen og aktivert i balansen. Avskrivningane er lineære (like store) over den økonomiske levetida.

Fond

Fonda i balanserekneskapen er delt i bunde/ubunde kapitalfond, bundne driftsfond og disposisjonsfond. Dei bundne fonda er fond der instansar utanom kommunen har øyremerka midlane til særskilte føremål som kommunestyret ikkje kan endra.

Kapitalkonto

Kapitalkonto syner forholdet mellom anleggsmidlane og den delen av langsiktig gjeld som er nytta til å finansiera anleggsmidla. I rekneskapen skal anleggsmidlane minus langsiktig gjeld (korrigert for ubrukte lånemidlar) tilsvare kapitalkonto.



Hovudoversikter

HOVUDOVERSIKT - DRIFTSREKNESKAPEN

	Note	Rekneskap 2017	Budsjett (end) 2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2016
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	14	10 781 077,40	10 174 039,00	10 174 039,00	11 282 013,34
Andre salgs- og leieinntekter	14	20 714 504,20	21 081 333,00	19 853 592,00	18 636 347,01
Overføringer med krav til motytelse	15	41 308 410,69	25 281 891,00	24 581 891,00	36 358 592,60
Rammetilskudd		141 451 250,31	140 650 000,00	140 490 000,00	136 786 851,00
Andre statlige overføringer		19 343 270,71	18 750 371,00	16 683 575,00	20 909 450,00
Andre overføringer		2 198 225,00	61 000,00	806 301,00	2 800 810,00
Skatt på inntekt og formue		98 916 567,06	98 021 000,00	98 021 000,00	97 488 585,24
Eiendomsskatt		23 314 940,09	23 234 895,00	22 034 895,00	17 318 978,70
Andre direkte og indirekte skatter		3 949 516,00	3 826 000,00	3 826 000,00	3 961 693,00
Sum driftsinntekter (B)		361 977 761,46	341 080 529,00	336 471 293,00	345 543 320,89
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	12	180 245 742,72	175 710 932,00	168 157 277,00	179 594 836,03
Sosiale utgifter	2	48 347 301,89	50 415 712,00	51 669 411,00	48 772 504,61
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	13	39 520 705,00	35 010 109,00	34 124 263,00	40 782 485,60
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	13	53 875 021,18	52 664 701,00	48 607 222,00	46 453 520,91
Overføringer	13	19 114 104,37	15 682 029,00	20 369 140,00	18 622 436,25
Avskrivninger	9	9 516 305,00	9 318 236,00	9 318 236,00	9 303 415,00
Fordelte utgifter		-62 298,00	-886 488,00	-886 488,00	-55 798,00
Sum driftsutgifter (C)		350 556 882,16	337 915 231,00	331 359 061,00	343 473 400,40
Brutto driftsresultat (D = B - C)		11 420 879,30	3 165 298,00	5 112 232,00	2 069 920,49
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak		2 541 639,07	2 564 323,00	2 164 323,00	2 024 674,20
Mottatte avdrag på utlån		215 308,22	50 000,00	50 000,00	234 502,00
Sum eksterne finansinntekter (E)		2 756 947,29	2 614 323,00	2 214 323,00	2 259 176,20
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.		4 465 026,03	6 291 858,00	6 291 858,00	4 548 787,01
Avdragsutgifter	8	9 511 038,00	9 511 038,00	9 511 038,00	7 969 555,24
Utlån	18	140 065,00	70 000,00	70 000,00	55 000,00
Sum eksterne finansutgifter (F)		14 116 129,03	15 872 896,00	15 872 896,00	12 573 342,25
Resultat eksterne finanstransaksjoner (G = E - F)		-11 359 181,74	-13 258 573,00	-13 658 573,00	-10 314 166,05
Motpost avskrivninger	9	9 516 305,00	9 324 713,00	9 324 713,00	9 303 415,00
Netto driftsresultat (I)		9 578 002,56	-768 562,00	778 372,00	1 059 169,44
		2,65 %	-0,23 %	0,23 %	0,31 %
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk		1 902 640,80	1 902 641,00	0,00	4 718 014,24
Bruk av disposisjonsfond	6	7 496 124,00	7 539 124,00	267 132,00	10 107 126,87
Bruk av bundne fond	6	2 284 179,37	1 743 469,00	648 252,00	3 152 391,27
Sum bruk av avsetninger (J)		11 682 944,17	11 185 234,00	915 384,00	17 977 532,38
Overført til investeringsregnskapet		975 001,00	973 062,00	49 169,00	909 591,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk		0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetninger til disposisjonsfond	6	9 936 789,59	7 836 036,00	747 587,00	13 102 171,70
Avsetninger til bundne fond	6	2 198 033,09	1 607 574,00	897 000,00	3 122 298,32
Sum avsetninger (K)		13 109 823,68	10 416 672,00	1 693 756,00	17 134 061,02
Årets rekneskapsmessige mindreforbruk		8 151 123,05	0,00	0,00	0,00
Årets rekneskapsmessige meirforbruk		0,00	0,00	0,00	0,00
Sum (L = I + J - K)		8 151 123,05	0,00	0,00	1 902 640,80



HOVUDOVERSIKT - INVESTERINGSREKNESKAPEN

	Rekneskap 2017	Budsjett (end) 2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2016
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	2 751 610,00	1 260 000,00	0,00	625 000,00
Andre salgsinntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer med krav til motytelse	10 861 686,89	0,00	0,00	7 542 111,07
Kompensasjon for meirverdiavgift	23 208 020,23	0,00	0,00	4 083 757,15
Statlige overføringer	10 300 500,00	10 703 000,00	0,00	0,00
Andre overføringer	420 000,00	0,00	0,00	2 700 000,00
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter (L)	47 541 817,12	11 963 000,00	0,00	14 950 868,22
Utgifter				
Lønnsutgifter	541 272,01	0,00	0,00	146 048,24
Sosiale utgifter	124 805,27	0,00	0,00	38 021,04
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	98 467 950,53	113 105 402,20	101 815 000,00	24 238 654,34
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	23 208 020,23	850 000,00	850 000,00	4 083 757,15
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	442 637,19	0,00	0,00	0,00
Fordeelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter (M)	122 784 685,23	113 955 402,20	102 665 000,00	28 506 480,77
Finanstransaksjoner				
Avdragsutgifter	1 722 974,00	1 700 000,00	1 700 000,00	1 630 999,00
Utlån	5 454 999,85	5 400 000,00	3 000 000,00	1 960 000,00
Kjøp av aksjer og andeler	1 104 893,00	923 893,00	0,00	858 591,00
Dekning av tidlegare års udekka	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetninger til ubundne investeringsfond	13 181 803,13	11 871 476,00	0,00	136 700,00
Avsetninger til bundne fond	1 805 034,84	0,00	0,00	111 356,02
Avsetninger til likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum Finans- og finansieringstransaksjoner (N)	23 269 704,82	19 895 369,00	4 700 000,00	4 697 646,02
Finansieringsbehov (O= M + N - L)	98 512 572,93	121 887 771,20	107 365 000,00	18 253 258,57
Dekkast slik:				
Bruk av lån	91 297 313,89	116 581 329,00	105 665 000,00	14 508 786,45
Mottatte avdrag på utlån	3 613 708,84	1 700 000,00	1 700 000,00	1 828 055,02
Salg av aksjer og andeler	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av tidlegare års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer fra driftsregnskapet	975 001,00	923 893,00	0,00	909 591,00
Bruk av disposisjonsfond	308 245,83	308 245,83	0,00	598 640,50
Bruk av ubundne investeringsfond	2 318 303,37	2 374 303,37	0,00	408 185,60
Bruk av bundne fond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av likviditetsreserve	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum Finansiering (R)	98 512 572,93	121 887 771,20	107 365 000,00	18 253 258,57
Udisponert overskott	0,00	0,00	0,00	0,00
Udekka underskott	0,00	0,00	0,00	0,00

HOVUDOVERSIKT - TILGANG OG BRUK AV MIDLAR

	Rekneskap 2017
Tilgang av midlar	
Inntekter driftsdel (sum=B)	+ 361 977 761,46
Inntekter investeringsdel (sum=L - 900-905)	+ 47 541 817,12
Innbetalningar ved eksterne finanstrans. driftsdel (sum=E)	+ 2 756 947,29
Innbetalningar ved eksterne finanstrans. investeringsdel	+ 94 911 022,73
Sum tilgang av midlar	= 507 187 548,60
Bruk av midlar	
Utgifter driftsdel (sum=C - 590)	+ 341 040 577,16
Utgifter investeringsdel (sum=M - 590)	+ 122 342 048,04
Utbetaling ved eksterne finanstrans. driftsdel (sum=F)	+ 14 116 129,03
Utbetaling ved eksterne finanstrans. investeringsdel	+ 8 725 504,04
Sum bruk av midlar	= 486 224 258,27
Differanse (tilgang - bruk)	= 20 963 290,33
Memoriakonto ubrukte lånemidler (+ ved auke)	+ 18 767 686,11
Endring i arbeidskapital	= 39 730 976,44
Avsetningar drift	+ 12 134 822,68
Avsetningar investering	+ 14 986 837,97
Bruk av avsetningar drift	- 11 682 944,17
Bruk av avsetningar investeringar	- 2 626 549,20
Til avsetning seinare år drift	- 0,00
Til avsetning seinare år investering	- 0,00
Netto avsetningar	= 12 812 167,28



HOVUDOVERSIKT - BALANSE

	Note	Saldo 31.12.2017	Saldo 31.12.2016
EIGENDELAR			
Anleggsmidler		793 895 902,49	660 691 654,34
Faste eiendommer og anlegg	9	355 284 590,58	249 786 542,84
Utstyr, maskiner og transportmidler	9	14 595 324,30	9 843 806,68
Utlån	18	39 360 263,61	37 594 215,82
Aksjer og andeler	4	12 938 505,00	11 833 612,00
Pensjonsmidlar	2	371 717 219,00	351 633 477,00
Omløpsmidlar		165 855 366,92	130 454 084,69
Kortsiktige fordringer		27 802 059,93	23 346 643,35
Premieavvik	2	16 304 552,34	19 245 673,34
Aksjer og andeler	4	0,00	0,00
Sertifikater		0,00	0,00
Obligasjoner		0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd		121 748 754,65	87 861 768,00
SUM EIGENDELAR		959 751 269,41	791 145 739,03
EIGENKAPITAL OG GJELD			
Eigenkapital		125 042 067,72	61 314 343,13
Disposisjonsfond	6	41 321 935,97	39 189 516,21
Bundne driftsfond	6	9 018 289,45	9 104 435,73
Ubundne investeringsfond	6	22 113 119,68	11 249 619,92
Bundne investeringsfond	6	7 275 959,02	5 470 924,18
Endringer i R-prinsipp som endrar AK Drift	19	-4 048 436,99	-4 048 436,99
Endringer i R-prinsipp som endrar AK Investering		0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk		8 151 123,05	1 902 640,80
Regnskapsmessig merforbruk		0,00	0,00
Udisponert i investeringsrekneskapen		95 936,37	95 936,37
Udekket i investeringsrekneskapen		0,00	0,00
Kapitalkonto	5	41 114 141,17	-1 650 293,09
Gjeld		788 392 925,00	679 185 425,00
Langsiktig gjeld		453 757 877,00	443 381 365,00
Pensjonsforpliktelsar	2	453 757 877,00	443 381 365,00
Ihendehaverobligasjonslån		0,00	0,00
Sertifikatlån	7	0,00	55 000 000,00
Andre lån	7	334 635 048,00	180 804 060,00
Kortsiktig gjeld		46 316 276,69	50 645 970,90
Kassekredittlån		0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld		46 413 982,34	50 159 153,55
Premieavvik	2	-97 705,65	486 817,35
SUM EIGENKAPITAL OG GJELD		959 751 269,41	791 145 739,03
Memoriakonto		37 130 366,97	17 974 882,86
Ubrukte lånemidler		35 809 351,97	17 041 665,86
Andre memoriakonti	11	1 321 015,00	933 217,00
Motkonto for memoriakontiene		-37 130 366,97	-17 974 882,86



Rekneskapsskjema

Rekneskapsskjema 1A - Driftsrekneskapen

		Rekneskap 2017	Budsjett (end) 2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2016
Frie inntekter					
Skatt på inntekt og formue	+	98 916 567	98 021 000	98 021 000	97 488 585
Ordinært rammetilskot	+	141 451 250	140 650 000	140 490 000	136 786 851
Eigedomsskatt	+	23 314 940	23 234 895	22 034 895	17 318 979
Andre direkte eller indirekte skatter	+	3 949 516	3 826 000	3 826 000	3 961 693
Andre generelle statsilskott	+	19 343 271	18 726 129	16 683 575	20 909 450
Sum frie disponible inntekter	=	286 975 544	284 458 024	281 055 470	276 465 558
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	+	2 541 639	2 564 323	2 164 323	2 024 674
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	+	0	0	0	0
Renteutg., provisjonar og andre finansutgifter	-	4 465 026	6 291 858	6 291 858	4 548 787
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	-	0	0	0	0
Avdrag på lån	-	9 511 038	9 511 038	9 511 038	7 969 555
Netto finansinntekter/-utgifter	=	-11 434 425	-13 238 573	-13 638 573	-10 493 668
Avsetningar					
Til dekning av tidlegare rek. mindreforbruk	-	0	0	0	0
Til ubundne avsetningar	-	9 936 790	7 836 036	747 587	13 102 172
Til bundne avsetningar	-	2 198 033	1 583 332	897 000	3 122 298
Bruk av tidlegare års rek. mindreforbruk	+	1 902 641	1 902 641	0	4 718 014
Bruk av ubundne avsetningar	+	7 496 124	7 539 124	267 132	10 107 127
Bruk av bundne avsetningar	+	2 284 179	1 743 469	648 252	3 152 391
Netto avsetningar	=	-451 879	1 765 866	-729 203	1 753 062
Overført til investeringsrekneskapen	-	975 001	973 062	49 169	909 591
Til fordeling drift	=	274 114 240	272 012 255	266 638 525	266 815 361
Sum fordelt til drift (frå skjema 1B)	=	265 963 117	272 012 255	266 638 525	264 912 720
Rekneskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk	=	-8 151 123	0	0	-1 902 641



Rekneskapsskjema

Rekneskapsskjema 1B - Driftsrekneskapen

Ansvar	Rekneskap 2017	Budsjett (end) 2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2016
Til fordeling drift (frå rekneskapsskjema 1A)	274 114 240	272 012 255	266 638 525	266 815 361
Fordelt slik:				
1000 RÅDMANN	26 054 673	26 945 877	32 960 395	23 853 558
1200 LØNN OG PERSONAL	3 157 983	3 267 200	3 298 094	3 195 161
1400 IKT	2 881 069	3 287 912	3 001 362	2 873 932
1500 ØKONOMI	4 835 369	5 142 939	5 545 377	4 831 528
1600 UTVIKLING	12 277 719	12 001 741	11 338 156	12 149 045
1700 TENESTETORG	3 680 483	3 909 992	3 565 694	3 968 481
2101 ENGE SKULE	43 237 559	43 278 457	41 208 810	41 123 472
2103 RYGG SKULE	3 688	0	0	29 891
2105 SKÅNEVIK SKULE	14 129 647	14 319 691	13 701 230	15 341 930
2201 ENGE BARNEHAGE	12 542 939	12 820 585	11 081 077	12 447 281
2203 RYGG BARNEHAGE	2 844 706	2 909 101	2 997 614	3 115 290
2205 SKÅNEVIK BARNEHAGE	7 380 562	7 900 088	7 439 777	8 043 992
2300 KULTUR	7 999 696	8 034 189	8 347 496	8 807 240
3000 HELSE OG SOSIAL	37 747 907	38 429 289	42 286 748	41 857 716
3001 HS AVD. 1 BISTAND OMSORG	0	0	0	32 038
3002 HS AVD. 2 BISTAND OMSORG	10 767 351	11 843 976	13 395 756	12 353 851
3500 PLEIE- OG OMS.TENESTER, FELLES	3 390 814	3 963 313	6 726 204	3 532 199
3501 PLO AVD. 1 ETNE	17 549 254	17 153 881	16 024 379	16 244 758
3502 PLO AVD. 2 ETNE	19 518 974	17 841 337	16 421 098	18 742 640
3504 PLO AVD. SKÅNEVIK	13 529 598	15 667 320	14 671 543	15 845 472
3600 NAV KOMMUNE	13 284 872	14 888 220	6 145 339	6 400 538
4200 DRIFT/VEDLIKEHALD	11 326 933	10 520 532	9 819 334	11 937 435
5000 RÅDMANN - FINANS	-2 178 677	-2 113 384	-3 336 958	-1 814 727
Sum fordelt til ordinær drift	265 963 117	272 012 255	266 638 525	264 912 720



Rekneskapsskjema

Rekneskapsskjema 2A - Investeringsrekneskapen

	Rekneskap 2017	Budsjett(end) 2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2016
Investeringar i anleggsmidlar	+ 122 784 685,23	113 955 402,20	102 665 000,00	28 506 480,77
Utlån og forskutteringar	+ 5 454 999,85	5 400 000,00	3 000 000,00	2 818 591,00
Kjøp av aksjar og andelar	+ 1 104 893,00	923 893,00		
Avdrag på lån	+ 1 722 974,00	1 700 000,00	1 700 000,00	1 630 999,00
Avsetningar	+ 14 986 837,97	11 871 476,00	0,00	248 056,02
Årets finansieringsbehov	= 146 054 390,05	133 850 771,20	107 365 000,00	33 204 126,79
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidlar	+ 91 297 313,89	116 581 329,00	105 665 000,00	14 508 786,45
Inntekter frå sal av anleggsmidlar	+ 2 751 610,00	1 260 000,00	0,00	625 000,00
Tilskot til investeringar	+ 10 720 500,00	10 703 000,00	0,00	2 700 000,00
Kompensasjon for meirverdiavgift	23 208 020,23	0,00	0,00	4 083 757,15
Mottekne avdrag på utlån og refusjonar	+ 14 475 395,73	1 700 000,00	1 700 000,00	9 370 166,09
Andre inntekter	+ 0,00	0,00	0,00	0,00
Sum ekstern finansiering	= 142 452 839,85	130 244 329,00	107 365 000,00	31 287 709,69
Overført frå driftsrekneskapen	+ 975 001,00	923 893,00	0,00	909 591,00
Bruk av avsetningar	+ 2 626 549,20	2 682 549,20	0,00	1 006 826,10
Sum finansiering	= 146 054 390,05	133 850 771,20	107 365 000,00	33 204 126,79
Udekket/udisponert	= 0,00	0,00	0,00	0,00



Rekneskapsskjema

Rekneskapsskjema 2B - Investeringsrekneskapen

Prosjekt	Rekneskap 2017	Budsjett(end) 2017	Budsjett 2017	Rekneskap 2016
Til investeringar i anleggsmidler (frå skjema 2A)	122 784 685	113 955 402	102 665 000	28 506 481
Fordelt slik:				
50017 OPPRUSTING KOMMUNALE BYGNINGAR	0	960 470	1 000 000	0
50032 SAL AV TOMTER NÆRING	6 670	0	0	0
50033 SAL AV BUSTADTOMTER	47 715	0	0	5 560
50049 FERDIGSTILLING - EIKANES (MØRKELI)	0	0	0	287 927
50108 PUMPESTASJON GJERDE/ETNESJØEN (2009)	67 569	67 569	0	0
50116 SKAKKESENTER, KULTURSKULE, UNDERVISNING (2010)	0	0	0	120 000
50123 ETNE OMS.SENTER, NYBYGG (2013)	95 182 808	87 150 000	87 150 000	8 176 148
50128 OMBYGGING ROM TINGHUSET (2011)	0	0	0	50 817
50129 UTBYGGING AV BARNEHAGEN I SKÅNEVIK (2011)	0	0	0	41 875
50132 ENGE KUNSTGR. BANE, P-PLASS M/SYKKEL OG GANGSTI (20	0	0	0	51 806
50139 STRAUMAGGREGAT TINGHUSET (2012)	449 413	359 530	0	0
50141 ARBEIDSKYRKJA - OPPARBEIDING AV VEG OG P-PLASS (201	965 110	725 338	0	5 975
50153 BYGGEMODNING KAMBE (2013)	0	0	0	481 345
50158 SKILT VEGNAMN (2014)	19 623	15 698	0	319 621
50161 HAMN EIKEMO (2013)	0	0	0	6 188
50162 OPPRUSTING OSNESVEGEN (2013)	3 868 769	2 208 410	0	3 155 576
50165 KAI SKÅNEVIK (2013)	0	0	0	33 500
50169 OPPGRADERINGSPLAN VEGAR OG BRUAR	0	0	1 000 000	0
50176 VOGNSKUR RYGG BHG (2014)	287 839	230 271	0	0
50179 MIDL. LØSYING SKÅNEVIK BHG (2015)	70 000	112 000	0	254 257
50180 NYTT KONTOR BUFELLESSKAPET (2015)	0	0	0	285 726
50181 OPPRUSTING IVELANDSHUSET (2014)	0	0	0	64 745
50185 OPPGRADERING SKÅNEVIK SKULE (2015)	0	0	0	976 205
50191 PRESTALIO - UTBYGGING (2015)	285 261	0	0	7 744 424
50196 NY BRANNBIL ETNE BRANNSTASJON (2016)	5 018 203	4 100 000	0	0
50197 ETNE SILANLEGG (2016)	0	0	0	560 734
50198 OVERVATN SKÅNEVIK (2015)	0	0	0	24 259
50200 DAGTANK SILDE (2015)	0	0	0	3 480
50202 UTEAREAL ENGE SKULE (2016)	243 675	194 940	0	645 089
50203 UTEAREAL SKÅNEVIK SKULE (2016)	0	0	0	171 044
50204 KRYSS PRESTALIO (2015)	106 536	85 229	0	0
50205 GRUNNERVERV FIKSE	30 189	30 095	0	20 505
50206 OPPGRADERING VASSVERK ETNESJØEN (2016)	0	0	0	9 970
50207 VASSLEDNING ENGE BRU (2016)	714 743	714 742	0	14 166
50208 ASFALTERING LEKNESTANGEN	0	0	0	935 146
50209 ASFALTERING STADIONVEGEN	0	0	0	846 215
50210 ASFALTERING TONGANE	0	0	0	430 531
50211 ASFALTERING KAMBEVEGEN	0	0	0	745 176
50212 ASFALTERING SETERVEGEN	0	0	0	456 822
50213 BELYSNING TONGANEVEGEN (2016)	0	0	0	743 478
50214 OMBYGGING SKÅNEVIK OMSORGSENTER (2017)	643 483	1 100 000	1 100 000	47 006
50215 MIDL. LØYSING ENGE SKULE (2017)	471 053	2 000 000	2 000 000	0
50216 ETNE BRANNSTASJON (2017)	313 652	7 500 000	7 500 000	0
50217 NYTT KONTOR ENGE BARNEHAGE (2017)	94 685	325 000	325 000	0
50219 NY TELEFONSENTRAL (2017)	0	600 000	600 000	0
50220 LEKEPlass ENGE BARNEHAGE (2016)	0	0	0	127 503
50221 ASFALTERING STIKKVEG SILDE (2016)	0	0	0	314 249
50222 TÅRN SKÅNEVIK KYRKJE (2017)	0	850 000	850 000	0
50223 VELFERDSTEKNOLOGI (2017)	0	140 000	140 000	0
50224 BRANNBIL SKÅNEVIK (2017)	1 068 750	1 000 000	1 000 000	0
50225 FITJA-FELTET - UTBYGGING (2017)	11 307 744	0	0	0
50226 VASSKUM ENGE	0	0	0	349 413
50227 NY VASSLEDNING ETNE SENTRUM	551 785	551 785	0	0
50228 VASSLEDNING ENGE (2017)	385 722	385 722	0	0
50229 ATV BRANNVERN (2017)	30 200	0	0	0
50235 VASSLEDNING SILDEGREND (2018)	457 079	457 079	0	0
50236 SAL KOMMUNALE BYGG	96 412	91 524	0	0
SUM	122 784 685	111 955 402	102 665 000	28 506 481



SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	14.05.18	04/18
Kommunestyret	20.06.18	

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	216	

OPPFØLGING AV REVISJONSRAPPORT OM «SJUKEFRÅVÆR»

Saksvedlegg: tilbakemelding frå rådmannen med vedlegg, dagsett 13.03.18.

Bakgrunn

Kommunestyret vedtok samrøystes i møtet 17.10.17, sak 54/17 følgjande:

1. *Etne kommunestyre har merka seg det som kjem fram i Deloitte AS sin rapport om «Sjukefråvær » og tek denne til orientering.*
2. *Rapporten vert oversendt til rådmannen med følgjande tilrådingar:*
 - a. *Sikrar at leiarar med personalansvar får tilstrekkeleg opplæring knytt til førebygging og oppfølging av sjukefråvær, inkludert kva verkemiddel det er mogleg å nytte og søke støtte til.*
 - b. *Etablerer eit system for å evaluere og dele erfaringar knytt til sjukefråværsarbeid som vil vere relevant både for leiarar og AMU.*
 - c. *Sikrar at sjukemeldte medarbeidarar alltid blir følgt opp i tråd med krav i regelverket.*
 - d. *Sikrar at leiarar og tilsette er kjent med den kommunale rutinen for førebygging og oppfølging av sjukemeldte.*
 - e. *Rettar større merksemd mot å sikre at arbeidstakarane deltek i arbeidet med å finneløysingar som hindrar unødig sjukefråvær.*
 - f. *Sikrar at det blir gjennomført systematiske evalueringar av måloppnåing knytt til sjukefråværsarbeidet i kommunen.*
 - g. *Etablerer eit register for arbeidsrelatert sjukdom i samsvar med arbeidsmiljølova § 5-1 for å kunne vurdere målretta tiltak og oppfølging.*
 - h. *Sikrar tydelege rutinar for refusjon frå NAV i samband med sjukefråvær som omhandlar fristar og omtale av når det er mogleg å søke refusjon for sjukepengar i arbeidsgjevarperioden.*

- i. Gjennomfører undersøkingar for å avklare kva brot på regelverket som kan oppstå og har oppstått som følgje av sjukefråvær, og sette i verk relevante tiltak.*
 - j. Avklare kvifor det er avvik i innrapporterte tal til KS og KOSTRA og kommunen sine egne tal.*
3. Rådmannen gjer tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalet om oppfølging av rapporten innan seks månader etter at kommunestyret har gjort sitt vedtak.

Rapporten blei ferdig i september 2017, og handsama av kontrollutvalet 02.10.17, sak 12/17.

Revisjonen sine tilrådingar kjem fram av pkt. 2 i vedtaket til kommunestyret.

Oppfølging/tilbakemelding

I tilbakemelding frå rådmannen dagsett 13.03.18, som er vedlagt saka, er det gjort greie for korleis rapporten sine tilrådingar har blitt følgt opp. Rådmannen har gjort greie for korleis kvar av tilrådingane a - j har blitt følgt opp.

Rådmannen har også som vedlegg lagt ved «Rutine – forebygging og oppfølging av sjukefråvær i Etne kommune» og «Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018».

Sekretariatet sine kommentarar:

I følgje kontrollutvalsforskrifta med merknader, ligg det til kontrollutvalet å sjå til at rådmannen følgjer opp rapportar. Det ligg ikkje til kontrollutvalet å fastsette korleis administrasjonen skal følgje opp påviste avvik/manglar i det konkrete tilfellet, då dette er rådmannen sitt ansvar. Kontrollutvalet kan likevel melde saka vidare til kommunestyret dersom kontrollutvalet meiner saka ikkje er følgt opp på ein tilfredsstillande måte.

Dette synes ikkje være aktuelt i denne saka. Tilbakemeldinga frå rådmannen viser at alle tilrådingane har blitt følgt opp, forbetringstiltak er sett i verk og det er lagt planar for vidare oppfølging.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK OG INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Etne kommunestyre tar rådmannen si tilbakemelding om oppfølging av rapporten om «Sjukefråvær» til orientering.

Aksdal, 07.05.18



Odd Gunnar Høie

Seniorrådgjevar/utvalssekretær



Etne kontrollutval

Etne, 13.03.2018

Dykkar ref.:	Vår ref.:	Arkiv:	Sakshandsamar:
	Arkivsaknr:17/180	N - 103.3	PAN
	Journalpostnr:18/2704		

Kontrollutvalet - forvaltningsrevisjon - Sjukefråvær

Kommunestyret ber i K-sak 054/17 om tilbakemelding, via kontrollutvalet, på forvaltningsrevisjonen sin rapport om «Sjukefråvær». Tilbakemeldinga under følgjer same rekkjefølgje som tilrådingspunkta (a-j) i vedtaket til kommunestyre, jf. K-sak 054/17:

- a. Sikrar at leiarar med personalansvar får tilstrekkeleg opplæring knytt til førebygging og oppfølging av sjukefråvær, inkludert kva verkemiddel det er mogleg å nytte og søke støtte til.**

Svar: Det er utarbeidd og vedtatt ny rutine for førebygging og oppfølging av sjukmeldte i Etne kommune. Denne har og skal vera tema i leiarforum i samband med gjennomgang av kvartalsvise fråværsrapportar i leiarforum, jf. delmål 1 i «Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018». Rapporten som einingleiarane leverer i etterkant av kvartalsvise sjukefråværstal er revidert f.o.m. 01.01.18 og der er rutina tema.

IA-utvalet i Etne kommune skal saman med kontaktperson i arbeidslivssenteret utarbeide oversikt over mogeleg verkemiddel ein kan nytte og søkje støtte til. Dette skal opp i første IA-møte 2018. I tillegg skal IA-kontakt ha informasjon i leiarforum.

- b. Etablerer eit system for å evaluere og dele erfaringar knytt til sjukefråværsarbeid som vil vere relevant både for leiarar og AMU.**

Svar: Sjukefråværsarbeid skal vera fast innslag på leiarforum i etterkant av kvartalsrapportane for sjukefråvær. Einingar som har prosjekt knytt til dette skal informere og dele erfaringar med AMU og leiarforum. Kartlegging av slike prosjekt skal inn i revidert rapportering.

- c. Sikrar at sjukemeldte medarbeidarar alltid blir følgt opp i tråd med krav i regelverket.**

Svar: Viser til tilbakemelding under pkt. d.



d. Sikrar at leiarar og tilsette er kjent med den kommunale rutinen for førebygging og oppfølging av sjukemeldte.

Svar: Det blir arbeidd med kvalitetssystem for Etne kommune der rutina er tilgjengeleg for alle tilsette. I tillegg skal leiarane ha sjukefråvær, her under rutinar og reglar, som tema på personalmøter i einingane, jf. delmål 1 i «Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018.»

e. Rettar større merksemd mot å sikre at arbeidstakarane deltek i arbeidet med å finne løysingar som hindrar unødig sjukefråvær.

Svar: Informasjon om rettar og plikter som arbeidstakar er beskrive i rutina og er eit ledd i sjukefråværsoppfølginga. Einingsleiarane skal ha sjukefråværsarbeid som tema på personalmøter.

f. Sikrar at det blir gjennomført systematiske evalueringar av måloppnåing knytt til sjukefråværsarbeidet i kommunen.

Svar: I AMU-sak 10/17 vedtok AMU differensierte måltal for sjukefråværet i einingane. AMU skal evaluere måltala på første møte i 2018 på bakgrunn av statistikk for 2017. Revidert rapport frå einingsleiarane skal ha større fokus på måltala. IA-utvalet og AMU handsamar alle fråværsrapportar og skal sikre systematisk evaluering.

g. Etablerer eit register for arbeidsrelatert sjukdom i samsvar med arbeidsmiljølova § 5-1 for å kunne vurdere målretta tiltak og oppfølging.

Svar: Arbeidsrelatert fråvær blir rapportert ved kvartalsvise rapportar frå einingane. Det er systemmessige utfordringar med å få laga eit elektronisk register, dette blir arbeidd med. Einingsleiarane har oversikt over arbeidstakarar som melder at fråværet er arbeidsrelatert. Dette er og tydlege poengtert i rutina for førebygging og oppfølging av sjukemeldte arbeidstakarar.

h. Sikrar tydelege rutinar for refusjon frå NAV i samband med sjukefråvær som omhandlar fristar og omtale av når det er mogleg å søke refusjon for sjukepengar i arbeidsgjevarperioden.

Svar: Arbeidet med rutine for å sikre refusjon er under arbeid, men innføring av digital sjukmelding f.o.m. 15.01.18 og på sikt automatisk registrering i personalsystem via Altinn og NAV gjer at ein må avvente denne til systemet er på plass frå eksterne aktørar. Leiarane får framleis oversikt månadleg over sendte og innkomne refusjonskrav.

i. Gjennomfører undersøkingar for å avklare kva brot på regelverket som kan oppstå og har oppstått som følgje av sjukefråvær, og sette i verk relevante tiltak.

Svar: Kartlegging av ev. brot på regelverk skal innarbeidast i ny rapport frå einingsleiarane slik at ein har eit kontinuerleg fokus på dette. Denne rapporten er tatt i bruk på rapportering frå 01.01.18.

j. Avklare kvifor det er avvik i innrapporterte tal til KS og KOSTRA og kommunen sine egne tal.

Svar: I etterkant av revisjonsrapporten avdekka Etne kommune feil ved føring av langtids-sjukmeldte. Dette blei omgåande retta, men det hadde ikkje innverknad på det totale sjukefråværet som er presentert i rapporten, men på fordeling av kort- og langtidssjukmeldte. Viser vidare til svar frå KS, analyse og statistikk som forklarar avvik mellom KS, KOSTRA og Etne kommune sine egne tal:

«Ulikt nivå på sykefraværstallene skyldes nok ulikheter ved definisjoner, grunnlag og beregningsmetode. Slikt kan variere mellom beregninger som gjøres av KS, NAV/SSB og de ulike lønns- og personalsystemene. Definisjonene kan skille seg for eksempel ved at vi regner alle hverdager i en sykemeldingsperiode som fravær, uavhengig om turnusplan for turnusarbeidende eller arbeidsplan for deltidsansatte tilsa at vedkommende skulle jobbet den aktuelle dagen. Fravær i helg regnes hos til gjengjeld ikke som fravær, selv om turnusplan tilsa at den ansatte skulle jobbet helg under fravær. Grunnlaget kan være ulikt ved at vi ikke inkluderer alle ansatte i våre beregninger, men holder utenfor alle bistillinger, timelønnte, vikarer og personer som ikke har hatt sammenhengende ansettelse i hele årsperioden det rapporteres for. Beregningsmetoden kan være ulik ved at vi setter et antall mulige dager kun basert på om den ansatte er undervisningspersonell eller ikke. Det brukes trolig et ulikt antall dager i andre beregningsmetoder. SSB/NAV bruker en form for feriekorreksjonsfaktor, og de ulike lønns- og personalsystemene kan gjøre dette ulikt: Ved å ha et ulikt utgangspunkt, ta høyde for informasjon om individuell ferieavvikling e.l. Til sammen leder slike forskjeller til forskjellige tall, uten det innebærer at noen av tallene er gale. Våre tall ligger typisk høyere enn kommunens egne tall.

Vi kontrollerer alle filer vi mottar nøye, og ikke funnet noen mangler på filene fra Etne. Rapporten Visma har satt opp for innrapportering til oss er i stor grad standardisert mellom kommuner, og vår oppfatning er at den i liten grad gir rom for feil og mangler vi ikke ville oppdaget ved kontroll.

Det er altså vår mening at differansene forklares av forskjeller i definisjoner, grunnlag og beregningsmetode, og ikke indikerer noen svakheter verken i Etnes egne beregninger av sykefravær eller i innrapporteringen til oss.»

Med helsing

Pål Nygård
rådmann

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Vedleggsliste:

Dok.dat	Tittel	Dok.ID
13.03.2018	Rutine for forebygging og oppfølging og oppfølging av sjukefråver i Etne kommune	1390464

Vedleggsliste:**Dok.dato**

13.03.2018

Tittel

Mål og handlingsplan for
IA-arbeidet i Etne
kommune 2017-2018

Dok.ID

1390465



Rutine

Forebygging og oppfølging av sjukefråver i Etne kommune

	Ansvar:	Tiltak:
Ved fare for arbeidsrelatert sjukefråver	Arbeidstakar	Dersom arbeidstakar opplever tilhøve i arbeidet som kan føre til sjukmelding skal arbeidstakar som hovudregel ta kontakt med næraste leiar før lege blir kontakta. Unntak er akutte situasjonar. Føremålet med kontakten er: ✓ å informere leiar dersom det er fare for sjukmelding. ✓ å drøfte muligheten for mellombels tilrettelegging for å unngå fravær Det skal skrivast oppfølgingsplan.
Hyppig korttidsfravær (sjukmelding og/eller eigenmelding)	Arbeidsgjevar	Arbeidsgjevar skal saman med arbeidstaker drøfte: ✓ Kan noko gjerast for å unngå sjukefråver? ✓ Skuldast fråveret tilhøve på arbeidsplassen? ✓ Er det behov for mellombels tilrettelegging (arbeidsoppgaver, organisering, hjelpemidler, arbeidstid m.m.) ✓ er det noko leiar skal informere kollegaer/andre om? kva? ✓ Er det grunnlag for å søkje fritak fra arbeidsgjevarperiode?
Eigenmelding	Arbeidstakar	Eigenmelding kan nyttast 24 kalenderdagar i løpet av 12 månader, avgrensa til 8 kalenderdagar i løpet av 16 dagar. Arbeidstakar skal gje melding til næraste leiar munnleg på telefon før arbeidsstart første fråversdag og elektronisk eigenmeldingskjema skal fyllast ut første dag på jobb etter fråveret.
Ved sjukmelding		Rutinen gjeld for både heil og delvis sjukemelding der ikkje anna er presisert.
1.fråversdag	Arbeidstakar: Arbeidsgjevar:	Arbeidstakar skal informere næraste leiar om: • Fråveret er arbeidsrelatert • Sjukmeldingsgrad • Forventa fråverslengd Dersom arbeidstakar opplyser at fråveret er arbeidsrelatert og/eller forventa over 16 dagar skal det avtalast tid for å skrive oppfølgingsplan så snart som råd.
Innan 7. fråversdag	Arbeidstakar:	Sjukmelding skal vera levert næraste leiar og eigenærklæringa på skjema skal vera utfyllt. Leiar kvitterer på sjukmeldinga og sender den til lønn og personal for registrering og grunnlag for refusjon.

2-3 veker fråver	Arbeidsgjevar:	Næraste leiar har kontakt med sjukmeldt arbeidstakar i perioden Tema: ✓ Evaluering/utarbeiding av oppfølgingsplan når hensiktsmessig ✓ Forventa lengd/grad på fråveret? ✓ Er fråveret arbeidsrelatert? ✓ Er det arbeidsoppgåver arbeidstakar kan utføre? ✓ Er det behov for bistand fra bedriftshelseteneste, NAV, ev. andre? ✓ Avtale tid og stad for oppfølgingsmøte dersom fråveret er venta vare ut over 4 veker.
Innan 4 veker fråver	Arbeidsgjevar: Arbeidstakar:	Skal invitere arbeidstakar til et oppfølgingsmøte. (<i>Unnatak: der det er «åpenbart unødvendig»</i>) Arbeidstakar kan ha tillitsvalgt eller anna person med på møtet. Formålet med møte: ✓ Avklare behov og mulighet for tilrettelegging slik at arbeidstakar kan begynne heilt eller delvis i jobb. ✓ Utarbeide oppfølgingsplan (<i>Unnatak: der det er «åpenbart unødvendig»</i>) ✓ Oppfølgingsplanen skal sendast ○ Lege/sjukmeldar ○ NAV dersom behov for bistand ○ Postmottak for føring på personalmappe ✓ Dersom arbeidstakar har arbeidsevne, men arbeidsplassen ikkje kan tilretteleggje skal leiar ta kontakt med lønn og personal for å undersøkje mulighetane i resten av organisasjonen. Leiar sender innkalling til sjukmeldar til dialogmøte I dersom arbeidstakar samtykker til at sjukmeldar skal delta. Vurder og om andre aktørar bør delta i dialogmøte I. Arbeidstakar skal medverke til å finne løysingar som hindrar unødig langt sjukefråver, jf. AML §2-3.
Innan 7 veker Dialogmøte I	Arbeidsgjevar:	Ved 100% sykmelding: Leiar kallar inn til dialogmøte I, med mindre det er «åpenbart unødvendig». Jfr. «Sjekkliste for dialogmøte I» (nav.no). Oppfølgingsplan skal utarbeidast/reviderast og sendast NAV og lege/sjukmeldar. Ved gradert sykmelding: Leiar kallar inn til dialogmøte I dersom det er hensiktsmessig. T.d. ved evaluering av tilrettelegging, utprøving av eller vurdering av nye tiltak. Ved møte skal oppfølgingsplan utarbeidast/reviderast. Ved behov kan ein invitere sjukmeldar (viss arbeidstakar samtykker), NAV, bedriftshelseteneste, personal. Arbeidstakar kan ta med seg tillitsvalt eller anna person i møte. Legen kan fritakast fra plikta til å delta ved ekstraordinære tilhøve knytt til hans/hennas arbeidssituasjon.

Innan 8 veker		Aktivitetsplikt Dersom arbeidstakaren ikkje kan vera i arbeidsrelatert aktivitet innan 8 veker må lege skrive utvida legeerklæring som dokumenterer at det er tungvegande medisinske årsaker som hindrar aktivitet.
<i>Aktivitetsplikt</i>	Sjukmeldar	
<i>Mellombels stans i sjukepengar</i>	Arbeidsgjevar	Ved 100% sjukmelding: Oppfølgingsplan skal vera sendt NAV og lege/sjukmeldar innan 8 veker 100% sjukmelding. Dersom arbeidsgjevar ikkje klarer å tilretteleggje MÅ dette dokumenterast i oppfølgingsplanen. Dersom dette ikkje er gjort, kan NAV gjere vedtak om mellombles stans i sjukepengar. Arbeidsgjevar vil då ikkje få refundert lønnsutgiftene. Arbeidsgjevar har framleis oppfølgingsansvaret.
Fråver 2 – 6 månader	Arbeidsgjevar og arbeidstakar	Leiar og arbeidstakar skal ha jevnleg kontakt (minst 1 gong pr. mnd) sjølv om aktive tiltak ikkje er mogeleg. Leiar avtalar med arbeidstakar korleis dialogen skal gjennomførast. Dialogen skal dokumenterast.
	Arbeidsgjevar	Arbeidstakar skal motta aktuell informasjon fra arbeidsplassen fortløpande, samt inviterast til aktuelle møte og sosiale arrangement.
Fråver 5-6 månader	Arbeidsgjevar	Dersom det etter 5 månader fråver ikkje er sannsynleg at arbeidstakar er tilbake i arbeid med det første, må oppfølgingsplan sendast NAV seinast 1 veke før dialogmøte II.
Fråver 6 månader	NAV	NAV har ansvar for å kalle inn leiar, arbeidstakar og evt. lege til dialogmøte II. Næraste leiar har ansvar for å sende inn oppdatert /justert oppfølgingsplan til NAV-kontoret seinast 1 veke før møte. Næraste leiar vurderer om det er behov for representant fra personal i dialogmøte II. Dersom nokon av aktørane ser det formålstjenlig å ha Dialogmøte II tidlegare, må dei ta kontakt med NAV. <i>Arbeidstakar må ikkje samtykke dersom sjukmeldar, helsepersonell eller bedriftshelseteneste blir kalla inn av NAV.</i>
Innan 9 månader	Arbeidsgjevar	Dersom fråveret er venta å vare ut over makdato for sjukepengar må næraste leiar kalla inn arbeidstakar og ev. representant frå personal for å gje informasjon om: - Maksdato for sjukepengar - Retten til ulønna permisjon jf. oppseiingsreglement - Søknad om uførepensjon frå pensjonskassen (KLP/SPK) Arbeidstakar kan ha med seg tillitsvalt eller anna person i møte.
Fråver 6-12 månader	Arbeidsgjevar og arbeidstakar	Leiar og arbeidstakar skal ha jevnleg kontakt (minst 1 gong pr. mnd) sjølv om aktive tiltak ikkje er mogeleg. Leiar avtalar med arbeidstakar korleis dialogen skal gjennomførast. Dialogen skal dokumenterast. Arbeidstakar skal motta aktuell informasjon fra arbeidsplassen fortløpande, samt inviterast til aktuelle møte og sosiale arrangement.

Dialogmøte III		Arbeidsgjevar, arbeidstakar, lege eller NAV kan ta initiativ til et dialogmøte III ved behov.
Fråver 0 – 12 månader	Arbeidsgjevar og arbeidstakar	Arbeidsgjevar og arbeidstakar sine plikter og rettigheter i samband med oppfølging er regulert i Arbeidsmiljølovens kap. 4 og §§2-1 og 2-3.

Lenker til diverse skjema/dokument:

- [Oppfølgingsplan](#) (nav.no)
- [Samtalenotat](#) (nav.no)
- [Kvalitetshandboka](#)



Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018

Virksomhetens navn: Etne kommune	E-post virksomhet: firmapost@etne.kommune.no	Organisasjonsnr: 959435375
IA kontaktperson virksomhet: Linn Kallestadbakken	E-post kontaktperson: Linn.iren.kallestadbakken@ etne.kommune.no	Tlf: 47079918 /53758043
Tillitsvalgt/ansatterrepresentant: Solveig Stølås	E-post tillitsvalgte/ansatte-representant: Solveig.stolas@etne.kommune.no	Tlf: 92093187



Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018

Virksomhetens IA-strategi beskrives her:

«Virksomhetens egen beskrivelse av retning for hvordan en ønsker at arbeidsplassen/organisasjonen skal utvikles som IA-virksomhet (se avtalens pkt 3.2 – hovedavsnitt)»

Eks:

hva er vi gode på, og hvordan skal det ivaretas og utvikles videre.

hvordan skal medvirkningen utvikles

hvordan skal virksomheten flagge samarbeidet, hvordan utvikle ansvarlige og myndiggjorte parter i organisasjonen

Fokusområder som understøtter IA-virksomhetens overordnet IA-strategi:

Fokusområde	Mål/hensikt	Hva	Hvem
Partssamarbeid	Virksomheten skal ha framdrift, riktig kurs og jevnlig evaluering av IA-arbeidet	To årlige møter, jf pkt. 3.2 i Samarbeidsavtalen	Ledelse/tillitsvalgte IA-rådgiver kan delta
HMS-arbeid	Virksomheten skal ha en partssammensatt arena som er premissleverandør for HMS-arbeidet	Egnet forum, for eksempel AMU	Ledelse/tillitsvalgte verneombud IA-rådgiver kan inviteres
Implementering av IA arbeidet	Skal være implementert i virksomhetens HMS-arbeid	Jmf. pkt 1 i samarbeidsavtalen	

Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018



Delmål 1:

- Utarbeide mål for sykefraværsarbeidet og sette resultatmål for sykefraværsutviklingen
- Etablere etterprøvbare aktivitetsmål *

Resultatmål innen 31.12.2018 (%):

4% fråver

Aktivitet *	Hensikt	Ansvar	Frist
Sjukefråver tema i leiarforum i etterkant av kvartalvise fråversrapport – dele erfaringar	Forankre haldningar	Leiar L/P	Kontinuerleg
Leiarar skal kvartalsvis analysere fraværet ved si eining og ha oversikt over arbeidsrelatert fråver. Arbeidsrelatert fråver skal meldast til leiar for lønn og personal etter kvartalsrapportane.	Få fram behov for ytterlegare tiltak, førebyggjande	Einingsleiarar	Til leiarforum der sjukefråver er tema
Differensierte måltal for eiingane: Administrasjonen -: 3% Barnehagar -: 5% Skule, kultur og helse - 4% Miljøarbeidstenesta: 9% PLO fellestenester: 3% PLO, sone 1, 2 og Skånevik: 6% Drift og vedlikehald: 6% NAV: 0%	Oppnåelege mål for den enkelte eining Fokus på nærvær.	Einingsleiar	Kontinuerleg. Skal rapportere kvartalvis



Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018

Delmål 2 2a): Sette aktivitetsmål for oppfølgings- og tilretteleggingsarbeidet overfor egne arbeidstakere med redusert arbeidsevne, for å forebygge overgang fra arbeid til passive ytelser 2b): Sette aktivitetsmål for hvordan virksomheten skal åpne for personer som NAV har avklart og som har behov for utprøving av sin arbeids- og funksjonsevne i det ordinære arbeidslivet				
Aktivitet *	Hensikt	Ansvar	Frist	
Informasjon/opplæring i rutinen for leiarar med personalansvar	Sikre god oppfølging	Leiar lønn og personal	Leairforum 31 12 17	
Informasjon om rutinen til arbeidstakarane på personalmøter, intranett.	Gjere arbeidstakar kjent med rettar/plikter ved sjukefråver	Einingsleiar	31 12 17	
2b Einingane kartlegg aktuelle arbeidsoppgåver for kandidatatar frå NAV.	Få oversikt over aktuelle kandidatplasser	Einingleiarar	31 12 18	
Utarbeide rutine og arbeidsavtale for kandidatatar frå NAV	Sikre rett kandidat til rette oppgåver	Leiar lønn og personal	31 12 18	
Utarbeide skjema for kompetansekriterier ved arbeidsutprøving	Sikre retter og plikter for arbeidsgjevar og kandidat.	Leiar lønn og personal	31 12 18	



Mål og handlingsplan for IA-arbeidet i Etne kommune 2017-2018

Delmål 3:			
a) Ha et livsfaseperspektiv som skal inngå som en del av virksomhetens personalpolitikk og i det systematiske forebyggende arbeidet. b) Sette aktivitetsmål for hvordan virksomheten kan stimulere eldre arbeidstakere til å forlenge yrkeskarrieren.			
Aktivitet *	Hensikt	Ansvar	Frist
Utarbeide rekruttering- og kompetanseplan	Sikre rett person på rett plass til rett tid	Leiar lønn og personal	31 12 18
Setje livsfaseøolitikk på agendaen		Leiar lønn og personal	31 12 18

Mål og handlingsplan sendes til:

NAV Arbeidslivssenter Hordaland
Postboks 803 Sentrum
5807 Bergen

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalet	14.05.18	05/18

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

ÅRSMELDING FOR KONTROLLUTVALET 2017

Saksvedlegg: framlegg til årsmelding for kontrollutvalet 2017

Saksorientering:

I følge kommuneloven § 77 pkt 6 skal ”kontrollutvalget rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget”.

Utkast til årsmelding for kontrollutvalet si verksemd i 2017 følgjer vedlagt. Den er sett opp etter omtrent same mal som tidligare årsmeldingar.

Årsmeldinga summerer opp utvalet sin aktivitet i 2017 og gir eit samandrag av dei hovedsaker som utvalet har hatt til handsaming gjennom året. Årsmelding gjer dessutan ei total oversikt over alle saker til handsaming og saker til orientering.

Årsmeldinga vert lagt fram for kommunestyret til orientering etter at kontrollutvalet har godkjent den. Eventuelle endringar som måtte komme frå utvalet vil bli innarbeida før den blir vidaresendt.

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalet godkjenner årsmeldinga for 2017 (med eventuelle endringar som kjem fram i møtet).

INNSTILLING TIL KOMMUNESTYRET:

Etne kommunestyre tek årsmeldinga for 2017 frå kontrollutvalet til orientering.

Aksdal, 07.05.18



Odd Gunnar Høie
Seniorrådgjevar/utvalssekretær

KONTROLLUTVALET SI ÅRSMELDING

2017



KONTROLLUTVALET I
ETNE KOMMUNE

INNLEIING

Kontrollutvalet si årsmelding er ei tilbakemelding til kommunestyret om utvalet si verksemd og kva saker og oppgåver som er tatt opp, drøfta og handsama i 2017.

I følgje kommunelova § 77 pkt. 6 skal "***kontrollutvalet rapportere resultata av sitt arbeid til kommunestyret***".

1. OM KONTROLLUTVALET

Kontrollutvalet er eit lovpålagt organ som skal på vegne av kommunestyret syte for tilsynet med forvaltninga av kommunen (rekneskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon) og selskap som kommunen eig (selskapskontroll). Utvalet skal også sjå til at revisjonen fungerer på ein trygg måte. Ordninga er heimla i kommunelova og i eiga forskrift om kontrollutval.

Kontrollutvalet er ikkje underlagt andre organ enn kommunestyret og rapporterer og innstiller til dette.

Kontrollutvalet har eige reglement, vedtatt av kommunestyret i 2012 og revidert i 2014.

2. MEDLEMENE I UTVALET

Det er kommunestyret sjølv som vel medlemene til kontrollutvalet. Kontrollutvalet skal ha minst tre medlem, og etter § 77 nr 1 i kommunelova skal minst eit av utvalet sine medlemmer veljas mellom representantane i kommunestyret. Etter valet i 2011 blei talet på medlem i utvalet auka til 5.

For valperioden 2015 - 2019 valde kommunestyret hausten 2015 følgjande medlemmer til kontrollutvalet:

Faste medlemmer:

Leiar	Ståle Tungesvik
Nestleiar	Ragni Sunniva Fett
Medlem	Arild Stenberg
Medlem	Sigve Sæle
Medlem	Åse Langhelle

Varamedlemmer:

- 1. Pål Steinar Rullestad**
- 2. Nina Vierdal Vee**
- 3. Ivan Kaldheim**

Sigve Sæle hadde permisjon frå politiske verv i 2017. Pål Steinar Rullestad møtte fast. Sigve Sæle og Åse Langhelle har fått fritak frå sine verv. Nye faste medlemmer er Anna Eriksen (Frp) og Nina Vierdal Vee (Sp).

Ved utgangen av året besto utvalet av følgjande medlemmer:

Faste medlemmer:

Leiar	Ståle Tungesvik (Sp)
Nestleiar	Ragni Sunniva Fett (V)
Medlem	Ivan Kaldheim (H)
Medlem	Anna Eriksen (Frp)
Medlem	Nina Vierdal Vee (Sp)

Varamedlemmer:

- 1. Pål Steinar Rullestad (Ap)**
- 2. Gunnar S. Løhaugen (Sp)**
- 3. Lars Ebne (Krf)**

Leiar og nestleiar i kontrollutvalet har møte- og talerett i kommunestyret når utvalet sine saker blir handsama. Ordføraren har møte- og talerett i utvalet.

Ordføraren har delteke på tre av møta. Rådmannen har ikkje møterett, men kan innkallast av utvalet. Rådmannen har møtt på alle møta i 2017.

3. AKTIVITETEN I KONTROLLUTVALET I 2017

Kontrollutvalet har i 2017 hatt 4 møte fordelt på to om våren og to om hausten. Utvalet har hatt **20** (24) saker til handsaming, kor **4** (6) saker blei sendt til kommunestyret. **36** (41) saker har blitt lagt fram til orientering. Oversyn over sakene og orienteringssakene følgjer som vedlegg.

Møta i kontrollutvalet blir no haldne for opne dører etter lovendring 01.07.13. (Kommunelova § 77).

Ragni Sunniva Fett deltok på kontrollutvalskonferansen i regi av NKRF på Gardermoen 1. – 2. februar og på haustkonferansen i regi av Forum for kontrollutval i Rogaland, i Sandnes 30. november.

Ståle Tungesvik deltok på fagkonferansen til FKT i Tromsø 7. – 8. juni.

4. KONTROLLUTVALET SINE HOVUDOPPGAVER

4.1 REKNESKAPSREVISJON

Kontrollutvalet skal sjå til at kommunen sin årsrekneskap vert revidert på ein trygg måte. Kontrollutvalet skal også halde seg orientert om revisjonsarbeidet og sjå til at det går føre seg i samsvar med lov og føresegner, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalet sine instruksar.

Kontrollutvalet hadde i møtet 22. mai 2017, sak 07/17 kommunen sin årsrekneskap for 2016 til handsaming. I kontrollutvalet sin uttale til kommunerekneskapen blei det ikkje tatt atterhald eller presisering.

Utvalet gav slik uttale:

Etne kommune sin årsrekneskap for 2016 er gjort opp med eit rekneskapsmessig mindreforbruk/overskott på 1,9 mill. kroner. Kontrollutvalet har merka seg at rekneskapen viser eit netto driftsresultat på 1 mill. kroner. Det utgjer 0,3 %, som er noko under anbefalt nivå på 1,75 %.

Under tilvising til utvalet sin eigen gjennomgang av dokumenta og revisjonsmeldinga, meiner kontrollutvalet at årsrekneskapen totalt sett gjer eit forsvarleg uttrykk for resultatet av kommunen si verksemd for 2016 og for kommunen si økonomiske stode pr. 31.12.16.

Ut over ovannemnde har ikkje kontrollutvalet merknader til Etne kommune sin årsrekneskap for 2016.

Skatterekneskapen for 2016 vart lagt fram for utvalet til orientering i møtet den 13.02.17.

4.2 FORVALTNINGSREVISJON

I følge kommunelova skal kontrollutvalet sjå til at da vert gjennomført forvaltningsrevisjon av den kommunale verksemda. Kontrollutvalet skal innan utgangen av første året i valperioden utarbeida ein plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Forvaltningsrevisjon skjer etter kommunestyret sin vedtekte plan for forvaltningsrevisjon.

Ny plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2020 blei utarbeida i 2016 og vedteken av kommunestyret 25.10.16, sak 77/16.

I møtet 02.10.17, sak 12/17 handsama utvalet forvaltningsrevisjonsrapport om «Sjukefråvær». I innstillinga kom utvalet med ni anbefalingar og det blei satt ein frist på seks månader. Kommunestyret handsama rapporten i møtet 17.10.17 og slutta seg til utvalet si innstilling.

Utvalet har i samarbeid med utvalet i Vindafjord tinga ein ny rapport for levering i 2018 om «IKT og informasjonstryggleik».

4.3 SELSKAPSKONTROLL

Kommunelova pålegg kontrollutvalet å sjå til at det vert ført kontroll med forvaltninga av kommunen sine interesser i selskap som er heileigde av kommunen eller eigde saman med andre kommunar. Kontrollutvalet skal minst ein gong i valperioden og seinast innan utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeida ein plan for gjennomføring av selskapskontroll.

Ny plan for selskapskontroll for perioden 2016-2020 blei utarbeida i 2016 og vedteken av kommunestyret 25.10.16, sak 78/16.

Utvalet har ikkje bestilt eller handsama rapportar frå selskapskontrollar dette året.

4.4 TILSYN MED REVISOR

Kontrollutvalet gjennomførte i 2015 ny anbudskonkurranse om revisjonstenestene for perioden 2016-2020.

Kommunestyret følgde kontrollutvalet si innstilling om å velje Deloitte AS som kommunen sin revisor i møtet 15.12.15, sak 100/15 for dei neste fire åra. Kommunen har opsjon til å forlengje avtalen med 2 år.

Oppdragsansvarleg rekneskapsrevisor er Else Holst-Larsen med kontor i Haugesund. Forvaltningsrevisorane har kontor i Bergen.

Revisor har møte- og talerett i utvalet sine møte. Det har vore ein eller fleire revisorar til stades på alle utvalsmøta. Dei har mellom anna presentert plan for rekneskapsrevisjon, og lagt fram forvaltningsrevisjonsrapporten om «Sjukefråvær» både til utvalet og til kommunestyret.

Utvalet har handsama revisor si eigenerklæring.

4.5 TILSYN MED FORVALTNINGA

Tilsyn med forvaltninga har vore gjennomført ved at rådmannen har orientert utvalet om aktuelle saker gjennom året og om framlegget til budsjett og økonomiplan.

Utvalet er og blitt orientert om statlege tilsyn, tertialrapportar, budsjettvedtak, KOSTRA-tall osv.

4.6 BUDSJETT/REKNESKAP FOR KONTROLL OG TILSYN

Økonomiavdelinga har opplyst følgjande rekneskapstal for 2017.

TENESTE 1100	REGNSKAP 2016	BUDSJETT 2017 (utvalet)	REKNESKAP 2017
Godtgjersle og driftsutgifter	85 438	90 000	54 725
Revisjonstenester	266 212	370 000	396 384
Sekretariatstenester	159 000	167 000	167 000
Sum utgifter (eks.mva.)	510 650	627 000	618 109

Kontrollutvalet handsama hausten 2017 framlegg til budsjett for internt tilsyn og kontroll for 2018. Totalt var framlegg til budsjett inkl. revisjonstenester, sekretariatstenester og kontrollutvalet sine egne utgifter på kr 640 000. Framlegget vart sendt over til kommunestyret for handsaming.

4.7 SEKRETARIAT

Kommunane er pålagt å ha eit kontrollutvalssekretariat som er uavhengig, dvs. ikkje knytte opp mot rådmann eller revisjon. Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS kom i drift frå 2005 og har vore i verksemd i 13 år.

Selskapet er eid av 10 kommunar og oppgåvene blir ivaretatt av to tilsette. Sekretariatet har, i tillegg til kontakt og samarbeid med utvala, administrasjon og politisk leiing, samarbeid med fire revisjonsselskap, andre interkommunale selskap i regionen og sekretariata i Rogaland, Hordaland og Agder.

Fast utvalssekretær har vore rådgjevar Odd Gunnar Høie. Sekretariatet har eigne heimesider, www.kontrollutvalgene.no, kor mellom anna alle sakskart, protokollar og rapportar blir lagd ut fortløpande.

Frå Etne kommune er Ståle Tungesvik vald til representantskapet i IKS'et med Ragni Sunniva Fett som varamedlem. Tungesvik var til stades på representantskapsmøtet 24.04.17.

5. OPPSUMMERING

Aktiviteten i 2017 har vore som planlagt. Utvalet og kommunestyret har handsama forvaltningsrevisjonsrapporten om «Sjukefråvær». Det er bestilt eit nytt prosjekt i samarbeid med Vindafjord kommune om «IKT og informasjonstryggleik». Rådmannen har gjort greie for aktuelle saker som utvalet har bede om undervegs gjennom året.

Etne, 14. mai 2018

Ragni Sunniva Fett

Ståle Tungesvik
Leiar

Ivan Kaldheim

Anna Eriksen

Nina Vierdal Vee

VEDLEGG

OVERSIKTOVER SAKER LAGT FRAM FOR KONTROLLUTVALET

Saker til handsaming:

- 01/17 Godkjenning av protokoll frå møte 21.11.16
- 02/17 Referat- og orienteringssaker 13.02.17
- 03/17 Årsmelding for kontrollutvalet 2016
- 04/17 Tinging av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt – «Sjukefråvær»

- 05/17 Godkjenning av protokoll frå møte 13.02.17
- 06/17 Referat- og orienteringssaker 22.05.17
- 07/17 Etne kommune - uttale til årsrekneskapen for 2016
- 08/17 Tilbakemelding på interimrevisjon 2016
- 09/17 Revisor si egenerklæring for 2017

- 10/17 Godkjenning av protokoll frå møte 22.05.17
- 11/17 Referat- og orienteringssaker 02.10.17
- 12/17 Rapport etter forvaltningsrevisjon – «Sjukefråvær»
- 13/17 Val av forvaltningsrevisjonsprosjekt
- 14/17 Revisjonsplan for rekneskapsåret 2017
- 15/17 Utvalet sitt framlegg til budsjett for kontroll og tilsyn 2018

- 16/17 Godkjenning av protokoll frå møte 02.10.17
- 17/17 Referat- og orienteringssaker 20.11.17
- 18/17 Orientering om framlegget til budsjett 2018 og økonomiplan 2018 - 2021
- 19/17 Tinging av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt – «IKT og informasjonstryggleik»
- 20/17 Framlegg til møteplan for 2018

Saker til orientering:

1. Orientering frå rådmannen om «etiske retningslinjer og rutinar for handsaming av varsling og korrupsjon»
2. Statusrapport pr. februar 2017
3. Rapport frå haustkonferansen i Sandnes – evaluering/oppsummering
4. Rapport frå NKRF-konferansen - evaluering/oppsummering
5. K-styrevedtak 15.12.16, sak 86/16 – Fritak frå politisk verv – Sigve Sæle
6. Årsrapport 2016 - skatteoppkrevjaren i Etne kommune
7. Protokoll frå representantskapsmøte i Haugaland Vekst IKS 16.12.16
8. Protokoll frå representantskapsmøte i HIM IKS 01.12.16
9. «Travle kontrollutvalg» – Kommunal rapport 26.01.17
10. Nye maler for normalberetninger 2016 – Informasjonsskriv 8/2016 fra NKRF
11. Statusrapport pr. mai 2017
12. E-post frå Etne Frp vedk. brot på kommunelova § 23-2, motteke 27.02.17
13. Førebels svar til Etne Frp – brev dagsett 01.03.17
14. Kontrollrapport 2016 vedk. skatteoppkrevjarfunksjonen – frå Skatteetaten

15. Representantskapsmøte – 07.04.17 - Samarbeidsrådet for Sunnhordland
16. Representantskapsmøte – 24.04.17 - Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
17. Representantskapsmøte – 25.04.17 – Interkommunalt arkiv i Hordaland
IKS
18. Representantskapsmøte – 28.04.17– Haugaland Vekst IKS
19. Representantskapsmøte – 24.05.17 - HIM IKS
20. Representantskapsmøte – 24.05.17 – Krisesenter Vest IKS
21. Forum for Kontroll og Tilsyn – svarbrev til Foreningen Familie i barnevern
22. «Bernt svarer» - Kommunal rapport 24.04.17
23. Statusrapport pr. september 2017
24. Orientering frå FKT-konferansen 7. – 8. juni v/Tungesvik
25. Protokoll frå årsmøte i Forum for kontroll og tilsyn (FKT) – 07.06.17
26. K-styrevedtak 23.05.17, sak 29/17 – fritak frå verv i kontrollutvalet for Åse
Langhelle
27. K-styrevedtak 21.06.17, sak 45/17 – suppleringsval til kontrollutvalet
28. Ekstraordinær generalforsamling – Haugalandspakken 30.10.17
29. Haustkonferansen i regi av Forum for kontrollutvalg i Rogaland – 30.11.17
30. Statusrapport pr. november 2017
31. Haustkonferansen i regi av Forum for kontrollutvalg i Rogaland – 30.11.17
32. K-styrevedtak 17.10.17, sak 54 /17 – rapport om Sjukefråvær
33. K-styrevedtak 17.10.17, sak 48 /17 – suppleringsval til kontrollutvalet
34. Innkalling til representantskapsmøte 29.11.17 – HIM IKS
35. Når kommunestyret har hastverk – Kommunal Rapport 16.10.17
36. Legemeldt sjukefråvær – 1. halvår 2017 – kommunar på Haugalandet

SAKSGANG		
Utval	Møtedato	Saks nr
Kontrollutvalet	14.05.18	06/18

Saksansvarleg:	Arkivkode:	Arkivsak:
Odd Gunnar Høie	033	

PERSONVERNLOVA – KONSEKVENSA FOR KOMMUNEN

Saksvedlegg: «Nye personvernregler frå 2018. Kva betyr det for din virksomhet» Datatilsynet

Bakgrunn:

EU sin personvernforordning, General Data Protection Regulation (GDPR), vil tre i kraft for alle medlemsstatar i EU, også for Norge, i løpet av 2018. Dette vil medføre ei rekkje endringar i norsk personvernlovgjeving. Datatilsynet har laga ei punktliste som viser kva dei nye personvernreglene kan bety for verksemda. Meir informasjon er å finne i denne lenka: <https://www.datatilsynet.no/regelverk-og-skjema/nye-personvernregler/>

Saksorientering:

Sekretariatet har delteke på konferansar/samlingar om den nye personvernlova, og har i den samanheng fanga opp ein del problemstillingar som det kan vere fornuftig at kontrollutvalet tek opp med rådmannen, for å forsikre seg om at kommunen er i gang med naudsynte tilpassingar.

Sekretariatet har formulert følgjande spørsmål det kan vera aktuelt å be rådmannen svara på:

1. *Er det peika ut nokon som jobbar med ny personvernlov?*
2. *Er det laga protokoll som viser kva som er samla inn av personopplysningar?*
3. *Er det inngått databehandlaravtalar, og er desse oppdatert?*
4. *Er det oppretta personvernombod/rådgjevar?*
5. *Er personvernerklæringa oppdatert?*
6. *Er det innebygd personvern i kommunen sine datasystem?*
7. *Er det vurdert å få vennlegsinna hackere til å testa datasystema?*

SEKRETARIATET SITT FRAMLEGG TIL VEDTAK:

Etne kontrollutval ber rådmannen svara skriftleg på spørsmåla om status for arbeidet med ny personvernlov til neste møte, samt deltar i møtet for å kunne utdjupe svara.

Aksdal, 07.05.18



Odd Gunnar Høie

Seniorrådgjevar/utvalssekretær

Nye personvernregler fra 2018. Hva betyr det for din virksomhet?

Hva blir nytt?

1 Alle norske virksomheter får nye plikter

Alle virksomheter må sette seg inn i den nye lovgivningen og finne ut hvilke nye plikter som gjelder dem. Ledelsen må sørge for å få på plass rutiner for å overholde de nye pliktene. Alle ansatte må følge de nye rutinene når reglene trer i kraft.

2 Alle skal ha en forståelig personvern-erklæring

Informasjon om hvordan din virksomhet behandler personopplysninger skal være lett tilgjengelig og skrevet på en forståelig måte. Det nye lovverket stiller strengere krav til informasjonens form og innhold enn dagens lovgivning. All informasjon som gis til barn, skal tilpasses barnas forståelsesnivå.

3 Alle skal vurdere risiko og personvernkonsekvenser

Dersom et tiltak utgjør en stor risiko for personvernet, må virksomheten også utrede hvilke personvernkonsekvenser det kan ha. Hvis utredningen viser at risikoen er stor og dere selv ikke kan redusere den, skal Datatilsynet involveres i forhåndsdrøftelser.

4 Alle skal bygge personvern inn i nye løsninger

De nye reglene stiller krav til at nye tiltak og systemer skal utarbeides på en mest mulig personvernvennlig måte. Dette kalles innebygd personvern. Den mest personvernvennlige innstillingen skal være standard i alle systemer.

5 Mange virksomheter må opprette personvernombud

Alle offentlige og mange private virksomheter skal opprette personvernombud. Et personvernombud er virksomhetens personvernekspert, og et bindeledd mellom ledelsen, de registrerte og Datatilsynet. Ombudet kan være en ansatt eller en profesjonell tredjepart.

6 Reglene gjelder også virksomheter utenfor Europa

Virksomheter som holder til utenfor

Europa må også følge forordningen, dersom de tilbyr varer eller tjenester til borgere i et EU- eller EØS-land. Dette gjelder også om de ikke direkte tilbyr tjenester, men kartlegger adferden til europeiske borgere på nett. De som er etablert i flere land i Europa, skal bare trenge å snakke med personvernmyndighetene i det landet der de har sitt europeiske hovedkvarter.

7 Alle databehandlere får nye plikter
Databehandlere er virksomheter som behandler personopplysninger på oppdrag fra den ansvarlige virksomheten. Ofte er det snakk om leverandører av IT-tjenester. De nye reglene pålegger databehandlere å ha rutiner for innsamling og bruk av personopplysninger. Databehandlere skal også si ifra til oppdragsgiveren sin hvis de får instruksjoner som er i strid med loven. Oppdragsgiver skal også godkjenne databehandlers underleverandører. Databehandlere kan også bli holdt økonomisk ansvarlig sammen med oppdragsgiver.

8 Alle bør samarbeide i egne nettverk og følge bransjenormer
De nye reglene oppmuntre til sektorvis utforming av retningslinjer og bransjenormer. Om dere følger bransjenormer, vil dere ha de viktigste rutinene på plass. Datatilsynet skal godkjenne bransjenormene.

9 Alle får nye krav til avvikshåndtering
Reglene for håndtering av sikkerhetsbrudd blir strengere. Forordningen stiller krav til når det skal varsles, hva varselet skal inneholde og hvem som skal varsles. Kort sagt skal man si fra raskere og oftere enn man gjør i dag.

10 Alle må kunne oppfylle borgernes nye rettigheter
Den enkeltes rett til å kreve at hans eller hennes personopplysninger slettes blir styrket. Dette kalles «retten til å bli glemt». Norske og europeiske borgere vil blant annet kunne kreve å ta med seg personopplysningene sine fra en leverandør til en annen i et vanlig brukt filformat. Dette kalles «dataportabilitet». De kan også motsette seg profilering. Alle henvendelser fra borgere skal besvares innen en måned.

Hva bør dere gjøre nå?

1 Ha oversikt over hvilke personopplysninger dere behandler
Alle virksomheter som samler inn eller bruker personopplysninger skal ha oversikt over hvilke personopplysninger det er snakk om, hvor de kommer fra og hva som er det rettslige grunnlaget for behandlingen. Sørg for å ha en slik oversikt. Det er et krav som gjelder også etter dagens lov.

2 Sørg for å oppfylle dagens lovkrav
Overgangen til de nye reglene blir lettere om dere etterlever kravene i personopplysningsloven, som gjelder i Norge i dag. Har dere gode rutiner for internkontroll som fungerer etter hensikten og er kjent i organisasjonen, er det lettere å få oversikt over hva dere må endre.

3 Sett dere inn i det nye regelverket
Dere finner forordningsteksten på Datatilsynets nettsider. Der fyller vi også på med artikler om de nye reglene etter hvert som vi utarbeider dem.

4 Lag rutiner for å følge de nye reglene
Gå gjennom rutinene dere har for behandling av personopplysninger. Oppdater dem etter nytt regelverk der det trengs. Dokumenter de nye rutinene, og legg en plan for nødvendige endringer. Er systemene deres laget for å ivareta kravet til innebygd personvern, dataportabilitet og personvern som standardinnstilling? Klarer dere å fange opp og besvare henvendelser fra borgerne innen én måned? Endringer i systemer og rutiner tar tid. Begynn allerede nå!

datatilsynet.no/forordning